

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu

Rajhradsko

Bakalářská práce

Autor: Michal Konečný

Vedoucí práce: Bc. Ing. Ivana Lampartová, Ph.D.

Brno 2016

**Fakulta
regionálního
rozvoje
a mezinárodních
studii**

Ústav environmentalistiky a přírodních zdrojů
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatel : **Michal Konečný**
Studijní program: Regionální rozvoj
Obor: Socioekonomický a environmentální rozvoj regionu
Název tématu: **Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko**
Rozsah práce: 40 str.+ přílohy

Zásady pro vypracování:

1. Literární rešerše bude věnována problematice rekreace a cestovního ruchu. V práci budou definovány základní pojmy a rozdělení cestovního ruchu, rekreace a volného času, rekreačního potenciálu, limitů rekreace, atd. Teoretická část bude dále věnována problematice přehledu současných utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu v České republice a v zahraničí.
2. V praktické části bude charakterizováno a popsáno vybrané území z hlediska cestovního ruchu a rekreace, přírodních podmínek, kulturně historických a sportovních atraktivit.
3. V praktické části bude vyhodnoceno vybrané území dle současných utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu. Dále bude zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření a SWOT analýza z hlediska rozvoje rekreace a cestovního ruchu vybraného území. Na závěr budou vyhodnoceny střety rekreace a ochrany přírody.
4. Na základě provedených analýz budou navržena možná opatření vedoucí k zachování a ke zvýšení rekreace a cestovního ruchu v dané oblasti.
5. Bakalářská práce bude zpracována ve struktuře a rozsahu dle zásad pro zpracování závěrečných prací.
Struktura závěrečné práce bude následující: abstrakt, úvod, cíl práce, přehled literatury, materiál a metody, výsledky, diskuse, návrh na využití výsledků v praxi, závěr, seznam použité literatury, seznam zkratek, tabulek, obrázků, seznam příloh, přílohy.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Rekreační potenciál mikroregionu Rajhradsko vypracoval samostatně a veškeré použité praveny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne

Poděkování

Velké poděkování patří Bc. Ing. Ivaně Lampartové, Ph.D. za velkou trpělivost, cenné rady, pevné vedení a důraz kladený na psaní této práce. Dále bych chtěl poděkovat všem, kteří mi s touto prací byli nápomocní a podporovali mě. Obrovskou část poděkování by měla sklidit rodina a přítelkyně, kteří byli obrovskou motivací tuto práci dokončit.

ABSTRAKT

Bakalářská práce „Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko“ se soustředí na rekreaci a potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko.

Jsou zde popsány pojmy, které souvisí s problematikou cestovního ruchu a rekreace, hodnocení potenciálů a vztahy mezi těmito pojmy. Praktická část se věnuje hodnocení potenciálu cestovního ruchu metodikou dle Bíny (2002), SWOT analýzou, vyhodnocením dotazníkového šetření a střety cestovního ruchu, rekreace a ochrany přírody. V závěru jsou uvedena doporučení na zlepšení dosavadního stavu cestovního ruchu a rekreace v mikroregionu Rajhradsko.

Klíčová slova: mikroregion Rajhradsko, rekreace, cestovní ruch

ABSTRACT

Bachelor thesis „Study of recreation and tourism in Rajhradsko region“ is focused on possible recreation and tourism potential in Rajhradsko region.

This thesis describes terms and titles which are related to tourism and recreation issues, assessment of potential and relations between them. The practical part dedicates to tourism potential by Bína method (2002), SWOT analysis, questionnaire evaluation and tourism conflicts, recreation and nature protection.

In conclusion of the thesis are mentioned recommendations for tourism and recreation improvement in Rajhradsko region.

Key Words: recreation, tourism, Rajhrad mikroregion

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	CÍL PRÁCE	9
3	PŘEHLED PROBLEMATIKY	10
3.1	Rekreace a volný čas	10
3.2	Rekreační potenciál	10
3.3	Limity rekreace	10
3.4	Cestovní ruch	11
3.5	Rozdělení cestovního ruchu	12
3.5.1	Druhy cestovního ruchu	12
3.5.2	Formy cestovního ruchu	13
3.6	Potenciál cestovního ruchu	15
3.7	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu	15
3.7.1	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Bíny (2002)	15
3.7.2	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Bíny (2010)	16
3.7.3	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Vepřeka	16
3.7.4	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu metodou TERPLAN	17
3.7.5	Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Klapky a kol.	18
3.8	Územní celky	19
3.8.1	NUTS	19
3.8.2	Mikroregion	19
3.8.3	Euroregion	19
4	LOKALIZACE ÚZEMÍ	20
4.1	Charakteristika území	20
4.2	Přírodní podmínky	20
4.2.1	Geologie	21
4.2.2	Hydrologie	21

4.2.3	Flóra a fauna	21
4.3	Přírodní potenciál.....	22
4.3.1	Přírodní atraktivita v obcích mikroregionu.....	22
4.4	Kulturně historický potenciál.....	24
4.4.1	Kulturní a historické atraktivita v obcích mikroregionu.....	24
4.4.2	Sportovní atraktivita	26
5	METODIKA	27
5.1	Metodika dle Bíny (2002).....	27
5.1.1	Základní metodologická konstrukce	27
5.1.2	Kladné stupně lokalizačních podmínek	28
5.1.3	System cestovního ruchu a struktura potenciálu cestovního ruchu	28
5.1.4	Rámcový popis situací pro zařazování území do kladných stupňů lokalizačních podmínek jednotlivých aktivit cestovního ruchu.....	28
5.2	Dotazníkové šetření	30
5.3	SWOT analýza.....	31
6	VLASTNÍ VÝSLEDKY	32
6.1	Vyhodnocení potenciálu dle Bíny 2002.....	32
6.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	35
6.3	SWOT analýza.....	46
6.4	Střety rekreace a cestovního ruchu s ochranou přírody	48
6.5	Návrhy opatření	48
6.6	Využití výsledků práce v praxi	51
7	DISKUZE	52
8	ZÁVĚR	53

1 ÚVOD

Cestovní ruch je v posledních desetiletí velmi atraktivním odvětvím, které tvoří určitou část příjmů do státních rozpočtů zemí po celém světě. Toto odvětví je využíváno velkým věkovým rozmezím od dětí až po seniory. Jsou zde kladeny velké nároky na zázemí a poskytované služby, které se musí pořád zlepšovat, aby splňovaly všechna přání hostů. Nejvíce se ke zlepšování kvality používají dotační programy z Evropské unie. Cestovní ruch je jedním z odvětví, které snižuje nezaměstnanost, tudíž zaměstnává spoustu lidí spojených s tímto sektorem. Můžeme zde započítat restaurační provozy, ubytovací provozy, služby a další. Nevýhodou tohoto odvětví je možný střet s životním prostředím a jeho velká vytíženost.

V České Republice se nachází mnoho přírodních a kulturních atraktivit, které přijíždějí navštěvovat i turisté z jiných zemí. Mikroregion Rajhradsko se nachází nedaleko města Brna. V posledních letech do Brna lidé přicházejí za prací a mikroregion Rajhradsko je pro tyto obyvatele úžasná lokalita pro bydlení. Poskytuje jim klidné prostředí oproti městu Brnu a zároveň perfektní dostupnost do centra města. Mikroregion také nabízí přírodní, kulturní a rekreační potenciál. S velkým příchodem nových obyvatel zde mírně zanikly typické tradice, které se vedení města v posledních letech snaží obnovovat. Jsou zde ve značné míře rozvíjeny rekreační prvky pro obyvatele mikroregionu a Brna. V dnešní době je kladen velký důraz na kvalitu volného času obyvatel. Je potřeba jít s dobou a rekonstruovat a budovat stále více rekreačních prvků, aby vzrůstala spokojenost obyvatel mikroregionu, tak jeho případných návštěvníků. V této práci jsou popsány pojmy související s cestovním ruchem a rekreací, dále je zde vyhodnocen potenciál cestovního ruchu, sestaveno a vyhodnoceno dotazníkové šetření, vytvořena SWOT analýza a navrhnuty opatření pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko.

Tato práce je vypracována na základě poznatků z odporné literatury, terénního průzkumu a dotazníkového šetření.

Téma bylo vybráno na základě autorova zájmu o cestovní ruch a rekreaci v České republice a jeho osobní vazbou s touto lokalitou.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce na téma „Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko“ je vyhodnotit potenciál rekreace a cestovního ruchu v tomto mikroregionu.

Navrhnout doporučení, která přispějí k rozvoji rekreace a cestovního ruchu v této lokalitě. V první části je práce věnována literární rešerši, která se zabývá rekreací a cestovním ruchem.

Druhá část bude popisovat širší územní vztahy vybraného území a budou zde zpracovány jednotlivé složky území (přírodní, socioekonomické, kulturní).

Ve třetí, praktické části, bude vyhodnoceno vybrané území dle současných utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu dle Bíny (2002). Dále zde bude zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření a SWOT analýza pro danou lokalitu z hlediska rekreace a rozvoje cestovního ruchu. V závěru budou vyhodnoceny střety rekreace a ochrany přírody. Na základě všech zjištěných informací budou navržena opatření pro zlepšení dosavadního stavu území a pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Rajhradsko.

3 PŘEHLED PROBLEMATIKY

3.1 Rekreace a volný čas

Na rekreaci Schneider a kol. (2008) nahlíží jako na činnost člověka, která je realizována ve volném čase a v krajinném prostředí z důvodu regenerace sil a uspokojování potřeb a zájmů. Goeldner, Ritchie (2014) popisují rekreaci jako různorodé odvětví. Jsou zde provozovány nejrůznější aktivity všeho druhu, které se snaží vyhovět všem přáním účastníků rekreace. Zároveň se tak vytváří mnoho pracovních míst, která mají pokrýt poptávku po různých službách. Jedná se například o lyžařského instruktora, trenéra golfu, tenisu, krasobruslení, tance, plavčíka a spousty dalších zaměstnání. Volný čas je časová hodnota, ve které člověk koná činnost takovou intenzitou, aby si odpočinul a nevytvářel produktivitu, která by byla prospěšná společnosti. Jde převážně o časové úseky určené pro uspokojování biologických potřeb a rodinných povinností (Schneider a kol., 2008).

3.2 Rekreační potenciál

Rekreační potenciál popisuje webový portál utok.cz (2016) jako souhrn ekologických, vegetačních, kulturních a sociálních faktorů, které určují maximální schopnosti působení území na člověka a jeho rekreační aktivity. Rozlišujeme zde několik základních pojmů. Rekreační infrastruktura území vymezuje určité rekreační prvky v daném území jako jsou informační centra, ubytovací a pohostinský zařízení a další. Rekreační atraktivita území znamená souhrn podmínek přírodních, historických, kulturních a sociálních pro dané území. Rekreační kapacita území je maximální možná míra využívání rekreačního potenciálu.

3.3 Limity rekreace

Limity rekreace můžeme posuzovat z mnoha úhlů. Schneider a kol. (2008) rozděluje limity rekreace na primární a sekundární. Primární limity ovlivňují využitelnost a přístupnost krajiny a dále dělí na vnější a vnitřní. Vnější primární limity jsou ty, které nesouvisí s rekreologií, ale ovlivňují rekreační využitelnost a přístupnost daného území (dálnice, vojenské újezdy a jiné). Primární limity vnitřní jsou například historické zástavby, památkové zóny a další limity. Sekundární limity jsou převážně vnější limity, které mění hodnoty rekreačního potenciálu krajiny. Zde se jedná například o mobilní vysílače operátorů, větrné elektrárny a další. Druhým způsobem dělení je dělení na přírodní a socio-ekonomické limity, které jsou blíže popsány v následující tabulce.

Tabulka 1: Členění limitů rekreace

Přírodní limity	
Absence estetických rekreačních a turisticky atraktivních jevů	z pohledu sociálně-rekreačních prvků
	z pohledu nabídky a poptávky cestovního ruchu
	antropické narušení
Anorganické	klimatické
	geopedologické a geomorfologické
	hydrologické
Organické	vegetace
	živočišstvo
	mikroorganismy
Socio-ekonomické limity	
Sociologické a zdravotně-hygienické	sociologická struktura obyvatelstva
	zvyky a tradice, náboženství
	požadavky a nároky
	volný čas
Ekonomické	finanční
Hospodářské	potřeba rozvoje
	infrastruktura
	historie využívání území
	stavebně-architektonické
	celní správa
Politické a legislativní	vnitropolitická situace
	mezinárodní situace
	legislativa
	územní a krajinné plánování
Architektonické	

Zdroj: Schneider a kol. 2008, vlastní úprava

3.4 Cestovní ruch

V dnešní době je cestovní ruch (CR) označován jako turistický průmysl, který tvoří obrovský komplex činností a je do něj zahrnuta velká řada subjektů. Cílem cestovního ruchu je organizace, tvorba a zprostředkování cestování koncovým uživatelům. Pro dosažení maximální spokojenosti zákazníků postupně vznikala různá odvětví podnikatelských subjektů, která měla za cíl vyhovět všem přáním zákazníků. Díky široké škále oborů cestovního ruchu vzniká velký ekonomický multiplikační efekt, což vede k rozvoji ekonomiky v tomto odvětví (CzechTourism, 2005-2016).

Definicí cestovního ruchu je velké množství. Například UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu) uvádí, že cestovní ruch je

činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest.

Pojmů v cestovním ruchu je obrovské množství a popisuje je mnoho autorů (Ryglová, 2009, Goeldner, Ritchie, 2014, Hesková, 2006 a další). Nejdůležitější pojmy, co stojí za upřesnění, jsou turista a výletník. Turisty popisuje Goeldner, Ritchie (2014) jako osoby, které v dané oblasti (zemi) přetrvávají minimálně jednu noc. Výletník je osoba, která v dané oblasti (zemi) nesetrvává déle než 24 hodin a nepřenocuje zde (Drobná, Morávková, 2004).

3.5 Rozdělení cestovního ruchu

Palátková, Zichová (2014) uvádějí, že specifikovat druhy a formy cestovního ruchu je velmi obtížné, protože se toto dělení každým dnem vyvíjí a zdokonaluje. Rozdělení do druhů a forem popisuje mnoho dalších autorů (M. Pásková, J. Zelenka 2002, M. Foret, 2008, K. Ryglová, 2009 a další). Druhy cestovního ruchu vymezují účel účastníků, proč se na daném místě zdržují a z jakého důvodu sem přijíždějí. Při popisování forem cestovního ruchu bereme v úvahu příčiny, které danou formu ovlivňují.

3.5.1 Druhy cestovního ruchu

Dle místa realizace

Cestovní ruch dle realizace můžeme rozdělit na domácí cestovní ruch, zahraniční cestovní ruch, vnitrostátní cestovní ruch, národní cestovní ruch, světový cestovní ruch. Domácí cestovní ruch, jak název napovídá, je vykonáván na území dané země. Zahraniční cestovní ruch lze rozdělit na příjezdový cestovní ruch (incoming), tranzitní cestovní ruch a výjezdový cestovní ruch (outgoing). Příjezdový cestovní ruch je spojován s příjezdem zahraničních osob do dané země. Tranzitním cestovním ruchem je označována aktivita zahraničních osob, které danou zemi pouze projíždějí. Výjezdem občanů dané země do zahraniční země je označován cestovní ruch výjezdový (Ryglová, 2009).

Dle délky pobytu

Cestovní ruch dle délky pobytu rozdělujeme na krátkodobý a dlouhodobý. Do krátkodobého cestovního ruchu spadají všechny aktivity, které jsou kratší než 3 dny, tedy maximálně 2 přespání. Můžeme zde hovořit o prodloužených víkendech, či firemních cestách a dalších aktivitách, které splňují tuto časovou náročnost. Jako

dlouhodobý cestovní ruch jsou označovány aktivity, které jsou delší než 3 dny, avšak kratší než 1 rok nebo 6 měsíců (Ryglová, 2011).

Dle vztahu k platební bilanci

Dle vztahu k platební bilanci rozlišujeme cestovní ruch aktivní, částečně aktivní a pasivní. Jak uvádí CzechTourism (2005-2016), tak příjezdový cestovní ruch je aktivní cestovní ruch. Dochází zde k dovozu deviz na území dané země. Tranzitní cestovní ruch je částečně aktivní cestovní ruch z pohledu vztahu k platební bilanci. Zde dochází pouze k částečnému dovozu deviz na území dané země, protože osoby pouze projíždějí přes dané území. Poslední výjezdový cestovní ruch je tzv. pasivní cestovní ruch, protože zde dochází k vývozu platebních prostředků do jiných zemí.

Dle způsobu placení

Foret s Foretovou (2008) rozdělují cestovní ruch dle způsobu placení na komerční a vázaný. Komerční způsob hrazení nákladů na cestovní ruch je financování zákazníkem. Účastník si tedy hradí všechny náklady sám. Vázaný způsob financování musí splňovat určité podmínky jako je například členství v organizaci, pracovní závazky a jiné. Náklady mohou být kompletně hrazené nebo může být financována pouze jejich část.

Dle způsobu organizace (zabezpečení)

Dle Hladké (1997) se cestovní ruch dle způsobu realizace rozděluje na dva druhy. První z nich je označován jako neorganizovaný cestovní ruch. V tomto případě si účastník zajišťuje všechny náležitosti spojené s cestováním (letenka, ubytování, pojištění, strava a další). Druhý druh je organizovaný cestovní ruch. Jak už z názvu vyplývá, cestování je zprostředkováno prostřednictvím subjektu, který se touto činností zabývá (cestovní kanceláře, cestovní agentury a další).

Další druhy cestovního ruchu

V cestovním ruchu máme mnoho dalších dělení druhů. Můžeme cestovní ruch rozdělit dle věku účastníků, délky pobytu, převažujícího prostředí, převažující motivace a jiné. Toto dělení uvádí Palátková, Zichová (2014).

3.5.2 Formy cestovního ruchu

Jak uvádí Ryglová (2011), formy cestovního ruchu se snaží kopírovat nejširší potřeby účastníků. Tyto formy rozděluje na základní a specifické. Do základních forem řadíme:

Rekreační cestovní ruch

Tato forma cestovního ruchu je podle CzechTourism (2005-2016) označována jako primární. Má největší zastoupení ze všech forem, které zde budou popisovány. Tuto formu uživatelé využívají k obnově sil fyzických a duševních, převážně v přírodním prostředí, jako jsou hory, lesy, moře a další. V České Republice účastníci upřednostňují chataření a chalupaření, které by se dalo zařadit již do specifických forem.

Kulturní cestovní ruch

Kulturní cestovní ruch popisuje Drobná, Morávková (2004) jako souhrn aktivit směřujících k poznání kulturně-historických památek. Do této kategorie spadá návštěva hradů, zámků, kostelů, galerií, muzeí, festivalů, koncertů a dalších míst.

Lázeňský a léčebný cestovní ruch

Tuto formu cestovního ruchu využívají převážně lidé s určitým zdravotním hendikepem. Za cíl má zlepšení fyzické a duševní kondice účastníků, zrychlení regeneračních procesů po operacích a léčeních, relaxaci a případnou prevenci před vznikem dalších onemocnění (Ryglová, 2011).

Sportovní a relaxační cestovní ruch

CzechTourism (2005-2016) uvádí, že tato forma se zaměřuje na sportovně zaměřené pobyty. Můžeme zde zařadit lyžování, vodní sporty, halové sporty a v České Republice velmi populární pěší a cykloturistika, díky které napomáhá nejlepší systém značení a údržby turistických cest na našem území.

Profesní cestovní ruch

Tento cestovní ruch zahrnuje pracovní a obchodní cesty. Je s ním spojená návštěva kongresových hal, výstavišť, veletrhů a jiných míst určených pro podnikání. Může také sloužit jako motivace pro zaměstnance (Foret, Foretová, 2008).

Vzdělávací cestovní ruch

Tato forma má za cíl získání určitých znalostí a dovedností účastníka. Jedná se převážně o poznávací pobyty, pobyty zaměřené na zlepšení jazykových dovedností, zlepšení sportovních dovedností (lyžování, tenis, horolezectví) (Drobná, Morávková, 2004).

3.6 Potenciál cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu popisuje Bína (2010) jako soubor územních podmínek a předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Do tohoto systému vstupuje několik faktorů jako je přírodní prostředí, lidská činnost, kulturně-historické dědictví a další. Celkové hodnocení tohoto systému je velmi obtížné. Velmi důležitou roli hraje rozčlenění tohoto systému na jednotlivé segmenty. Těmto segmentům jsou poté přiřazovány body a součet těchto bodů následně vyjadřuje konečný potenciál cestovního ruchu pro danou oblast. Segmenty lze rozdělit do dvou skupin. První je potenciál atraktivit cestovního ruchu a druhý je potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch.

3.7 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu

V dnešní době je mnoho metodik, jak hodnotit rekreační potenciály krajiny. Mezi nejvýznamnější patří:

- Metodická konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny
- Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka
- Posouzení rekreačních předpokladů území metodou TERPLAN
- Hodnocení potenciálu cestovního ruchu území dle Klapky a kol.

Metodiky dle Bíny, Vepřeka a Klapky jsou zaměřeny na hodnocení cestovního ruchu. Jediná metoda TERPLANu se soustředí na hodnocení rekreačního potenciálu krajiny.

3.7.1 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Bíny (2002)

Potenciál cestovního ruchu popisuje Bína (2002) jako komplex okruhů lokalizačních a realizačních podmínek a předpokladů. Realizační podmínky dovolují účastníkům plnit si svoje nároky na cestovní ruch. Jsou to například technické zařízení (ubytovací kapacity, restaurační provozy a jiné), dopravní předpoklady (doprava, dostupnost a další). Lokalizační podmínky je třeba rozdělit a zjednodušit na dané segmenty jednotlivých okruhů. Jsou popsány ve třech formách (A, B, C). A) jde o vhodnost krajiny, která se může využívat pro aktivity cestovního ruchu. Jde například ideální podmínky pro cykloturistiku, horolezectví, vodní sporty, zimní sporty a jiné. B) se jedná o atraktivní místa, která jsou spojena s určitým místem nebo se nacházejí v obci. Zde hovoříme o muzeích, hradech, kostelích, komplexně o všech kulturně historických památkách. C) mluvíme o událostech jako jsou kulturní, společenské, sportovní a jiné akce.

Bína (2002) používá koncepci dvou základních subsystémů – přírodní, kulturní. V přírodním subsystému jsou zahrnuty všechny složky cestovního ruchu založené na poznávání přírody, turistice, sportovních činnostech a další. Kulturní subsystém zahrnuje složky s kulturním poznáním a zábavnými akcemi a událostmi. Bína (2002) také zavedl tři stupně hodnocení lokalizačních podmínek cestovního ruchu. 1. stupeň označuje základní úroveň. 2. stupeň značí zvýšenou úroveň daných podmínek. 3. úroveň jsou podmínky ve vysoké úrovni, tedy dominantní jev v daném území.

3.7.2 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Bíny (2010)

Tato aktualizace potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2010) se zaměřuje na aspekty, které ovlivňují rozvoj cestovního ruchu a rekreace v daném území. Celkově tato metodika pracuje s větším prostorem a využívá k tomu správné obvody obcí s rozšířenou působností (ORP). Do hodnocení již vstupují také další faktory jako je míra dostupnosti území individuální dopravou a zabezpečení území veřejnou dopravou. Bína (2010) popisuje segmenty potenciálu cestovního ruchu do dvou dílčích potenciálů. První z nich je potenciál atraktivit cestovního ruchu a druhý potenciál ploch a linií ovlivňující cestovní ruch. U prvního zmiňovaného se jedná především o zámky, hrady, lázeňská města, centra měst, kostely, jeskyně a další. Účastníci cestovního ruchu jsou zde do velké míry ovlivňováni statusem dané lokality. Pokud je místo velice známé a má například označení památky UNESCO, je zřejmé, že návštěvnost takové památky bude daleko větší než památky, která takové označení nemá. Druhý segment není zaměřen na konkrétní body, ale soustředí se především na širší území. Rozdělujeme zde zóny zvyšující kvalitu potenciálu cestovního ruchu a zóny snižující. Zvyšující zóny jsou například kolem dálnic a rychlostních silnic, protože poskytují výbornou dopravní dostupnost. Naopak snižující zóny jsou například kolem hnědouhelných dolů a průmyslových zón. Čím více má daná ORP zón s podporujícím vlivem, tím lepší podmínky jsou pro cestovní ruch. Linie znázorňují délku objektů jako jsou silnice, železnice, úseků řek vhodných ke koupání a dalších.

3.7.3 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Vepřeka

Tato metodika navazuje na metodiku Bíny (2002). Hodnocení probíhá na základě bodovacích tabulek, které jsou celkem čtyři a každá z nich má určitý počet bodovaných kritérií. První jsou sportovně technická zařízení a trasy, které mají 15 bodovaných kritérií. Druhé jsou přírodní aktivity, které disponují 12 bodovanými kritérii. Jako třetí jsou

obslužná zařízení a vybavenost. Ty mají 10 bodovaných kritérií. Poslední jsou architektonické a stavební atraktivitu s 9 bodovanými kritérii. Všechny tyto sekce se dále rozdělují na letní a zimní sezónu. Vyhodnocení se uskutečňuje na mapách, které jsou rozčleněny do sítě polygonů, přičemž nejmenší obdélník má rozměry 1,2 X 0,9 km, tzn. 1,08 km². Do vyhodnocení jsou započítávány také hodnoty, které znehodnocují využitelnost území. Z tohoto hodnocení je pak vytvořena rastrová mozaika území. Metodika je používána jako podklad pro zpracování územních plánů.

3.7.4 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu metodou TERPLAN

Metoda TERPLAN využívá rozčlenění území na síť čtverců. Délka strany čtverce je 2,4 km. Výpočty probíhají v rámci jednotlivých čtverců a základním vzorcem je:

$$r = (A+B+C+D) \times K$$

A představuje celkovou délku okrajů lesa v km.

B značí délku okrajů vodních ploch a toků, kdy

B1 – okraje vodních ploch v km – násobeno koeficientem 2,0

B2 – okraje vodních toků v km

$$B = B1 + B2$$

C označuje výškové rozpětí území v přepočtu na jednotku plochy (ha, km²)

D představuje strukturu půdního fondu v %

D1 – zastavěná plocha a devastovaná území – násobeno koeficientem 0

D2 – orná půda – násobeno koeficientem 0,1

D3 – trvalé travní porosty, louky, neobdělávané půdy, rašeliniště a jiné – násobeno koeficientem 0,3

D4 – lesy – násobeno koeficientem 0,3

D5 – vodní plochy – násobeno koeficientem 1

$$D = D1 + D2 + D3 + D4 + D5$$

K je koeficient

$$K = L + Z$$

L – koeficient počtu obytných domů v letní sezóně (průměrný počet dnů s teplotou vyšší než 10 °C)

Z – koeficient počtu obytných domů v zimní sezóně (průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou vyšší než 40 cm)

(Schneider a kol., 2009)

Tabulka 2: Přírodní rekreační potenciál podle třít TERPLAN

Rekreační potenciál	Stupeň	Třída	r
velmi vysoký	1	I	≥ 191
	2	II	151–190
vysoký	1	III	121–150
	2	IV	101–120
průměrný	1	V	81–100
	2	VI	61–80
nevyhovující	1	VII	41–60
	2	VIII	<60

Zdroj: Schneider a kol., 2009

Vyhodnocená data slouží k porovnání oblastí. Čím větší je výsledné číslo, tím větší má oblast rekreační hodnotu. Na úplném začátku je potřeba stanovit celkovou délku oblasti a její nejvyšší a nejnižší bod (Schneider a kol., 2009).

3.7.5 Metodiky pro hodnocení cestovního ruchu dle Klapky a kol.

Klapka a kol. (2007) se snaží využít kvantitativních metod při hodnocení potenciálu cestovního ruchu. Jde o sjednocení stanovení celkového potenciálu území tím, že se přizpůsobí metodiky sestavování kulturně-historického potenciálu území metodice hodnocení přírodního potenciálu území. Přírodní potenciál cestovního ruchu se do jisté míry hodnotí plošně, kdy se poměrují plochy vhodné pro rekreaci s plochami, které jsou pro rekreaci nevhodné. Kulturně-historický potenciál je naopak hodnocen jako bodová charakteristika. Proto se Klapka a kol. snaží převést kulturně-historický potenciál do plošného zobrazení. Tato metodika je inspirována Newtonovým gravitačním modelem. Nutno podotknout, že tato metoda je velice obtížná na výpočet. Následné výsledky však ukazují jako jednu z možností, jak potenciál cestovního ruchu zjistit. Do budoucna lze tento potenciál sledovat v časovém vývoji (Klapka a kol., 2007).

3.8 Územní celky

3.8.1 NUTS

Česká Republika je rozdělena do tzv. teritoriálních jednotek NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Jednotky NUTS byly vytvořeny ve spolupráci se Statistickým úřadem EU a mají za úkol zjištění statistických dat a jejich následné posuzování a hodnocení. V rámci jednotlivých regionů lze navrhnout opatření na zlepšení dosavadního stavu na tomto území, například pomocí regionálních politik a dalších nástrojů (Ryglová, 2009).

Tabulka 3: Přehled NUTS

NUTS 0	Stát (ČR)
NUTS 1	Území (ČR)
NUTS 2	Oblast (sdružené kraje)
NUTS 3	Kraj (vyšší územní samosprávné celky)
NUTS 4	Okres
NUTS 5	Obec (základní územní jednotka)

Zdroj: Ryglová, 2009

3.8.2 Mikroregion

Webový portál stavebnikomunita.cz (2012) popisuje mikroregion jako oblast malého geografického měřítka, která je vytvářena za účelem získání finanční podpory ze státních fondů a fondů EU.

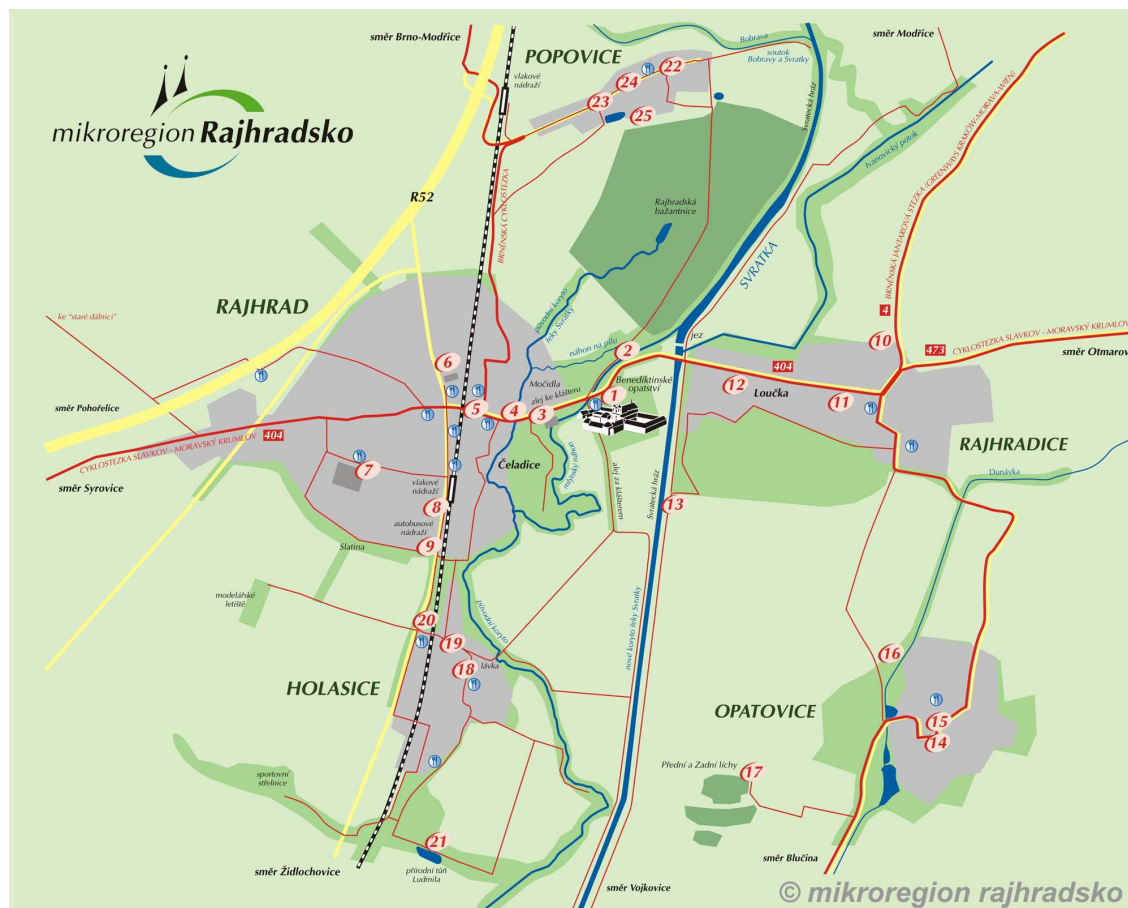
3.8.3 Euroregion

Euroregion je oblast, která vznikla za účelem příhraniční spolupráce dvou či více zemí. Má vlastní stanovy a podporuje zájmy měst, obcí, organizací a fyzických osob, které jsou součástí tohoto euroregionu. Je zde podpora od Evropské unie formou rozvojových programů, které mají za úkol překonat stávající problémy v jednotlivých regionech. Členství v euroregionu je dobrovolné. V ČR jsou nejznámější euroregiony Beskydy, Bílé Karpaty, Labe, Pomoraví, Šumava, Těšínské Slezsko a další (Ryglová, 2011).

4 LOKALIZACE ÚZEMÍ

4.1 Charakteristika území

Mikroregion Rajhradsko se nachází 12 km jižně od Brna. Vznikl na konci roku 2003 spojením tří obcí, ke kterým se později připojily další 2 obce. Nyní do mikroregionu spadá 5 obcí s celkovým počtem 6 200 obyvatel a rozlohou 27 km² (mikroregion Rajhradsko, 2016).

Obrázek 1: Mapa mikroregionu Rajhradsko

Zdroj: mikroregion Rajhradsko

4.2 Přírodní podmínky

Literární zdroje uvádí, že území tohoto mikroregionu bylo značně změněno oproti původním podmínkám. Je to především vlivem zemědělské činnosti v této oblasti, která je bohatá na kvalitní půdy pro pěstování zemědělských plodin. Dalším faktorem je urbanizace a její dopady na životní prostředí. Velký počet obyvatel v této oblasti má za následek zdevastování krajiny. Místní přírodní prostředí bylo od dávných dob

upravováno člověkem. Byl změněn reliéf krajiny, zničeny přírodní prvky, upraveny vodní toky, což mělo za následek vyhynutí vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

4.2.1 Geologie

Geologická mapa České Republiky znázorňuje, že se na území dnešního Rajhradu nacházejí čtvrtohorní sedimenty. Pouze na západní části katastrálního území je výskyt třetihorních usazenin, což souvisí s existencí moře na území Moravy. Na území dnešního Rajhradu a okolí byly v době ledové velké prachové bouře, které měli měly obrovský vliv na formování vzhledu krajiny, který později dotvořil vznik řeky Svratky (Altman, 2014).

4.2.2 Hydrologie

Mikroregionem Rajhradsko protéká řeka Svratka, která se později vlévá do Dyje, Moravy a následně do Dunaje, která končí v Černém moři. Za mikroregionem se do Svratky vlévá řeka Litava. Na území mikroregionu je výborná dosažitelnost podzemních vod, což je důsledkem velmi vysokého zakládání podzemních studní na tomto území (Altman, 2014).

4.2.3 Flóra a fauna

Jak uvádí Altman (2014), dnešní stavba flóry a fauny není na území mikroregionu vůbec zachována. Je to zapříčiněno převážně změnou klimatu a činnostmi člověka. Už před 6000 lety začal člověk osídlovat toto území převážně z důvodů vysoce úrodné půdy. V 19. století začalo docházet k velkým zásahům do krajiny, jako bylo vybudování železniční sítě, regulace řeky Svratky, pozemková reforma zemědělství a další. Všechny tyto zásahy značně ovlivnily zdejší vegetaci. Vegetace v tomto mikroregionu je velmi špatně zaznamenána v literatuře. Nejsou zde žádné zmínky o zajímavých rostlinách. Nedaleko Rajhradu se nachází bažantnice, která byla založena v 19. století. Nyní spadá do vlastnictví Mendelovi univerzity. Velký příliv obyvatelstva je spojen se zakládáním okrasných zahrad s exotickými rostlinami, které se postupně rozrůstají a vytlačují pozůstatky typických rostlin pro tuto oblast.

Na území dnešního mikroregionu se bohužel nenacházejí původní biotopy, které sloužily jako útočiště mnoha živočichů. Dnes jsou zde udržovány malé oblasti podobné dřívějším biotopům, které mají za úkol poskytovat útočiště mnoha druhům živočichů, které se na tomto území nacházejí. Celkové prostředí pro život živočichů na tomto území je velmi špatné, převážně z důvodu vyšší zástavby a zemědělské činnosti. Nicméně v zimních obdobích jsou zde velmi dobré oblasti pro vodní ptactvo z důvodu nezamrzání velkých částí vodních toků.

4.3 Přírodní potenciál

I když je tento mikroregion velmi omezován zemědělskou činností, nalezneme území, která poskytují zázemí pro velkou škálu druhů živočichů a rostlin. Není zde žádné zastoupení chráněných krajinných území či památek UNESCO. Na tomto území je velké zastoupení vodních děl jako jsou mokřady, rybníky, řeky, splavy. Tyto lokality jsou domovem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

4.3.1 Přírodní atraktivita v obcích mikroregionu

Rajhrad

Na katastrálním území obce Rajhrad se nachází bažantnice. Ta se snaží zachovat původní faunu a flóru a poskytovat útočiště mnoha druhům rostlin a živočichů. Za zmínku určitě stojí topoly bílé a duby letní. Velmi dominantním přírodním prvkem je koryto řeky Svratky, které rozděluje mikroregion na dvě části. Řeka je přírodním prostředím pro výskyt vlhkomilných druhů trav a bylin, z živočichů pak obojživelníků, ryb a ptáků (mikroregion Rajhradsko, 2016).

Rajhradice

V Rajhradících můžeme nalézt rybník Blajtlák, který vznikl jako ochrana před silnějšími dešti, aby se měla voda kde zachytávat a nevytvářely se záplavy. O tento rybník se stará Sdružení Rajhradických rybářů a konají se zde rybářské závody.

Dalším zajímavých prvkem v Rajhradících je mokřad Habřina. Tento mokřad byl vybudován za účelem ochrany rostlin a živočichů. Na tomto území bylo vysazeno mnoho druhů vodních a vlhkomilných rostlin, stromů a keřů, které slouží jako útočiště pro menší živočichy. Celý mokřad je oddělen valem od okolních zemědělských polí. Pro návštěvníky je k dispozici vycházková zóna s možností koupání. Není zde povoleno rybaření a chov ryb a jiné zvěře.

Poslední přírodní atraktivitou v Rajhradících je mokřad v Kantorkách. Vznikl v roce 2011 jako ochrana pro zadržení vody v krajině. Součástí mokřadu je biocentrum pro suchozemské živočichy. Je zde k vidění mnoho druhů dřevin jako dub letní, jasan ztepilý, javor mléč a další (mikroregion Rajhradsko, 2012).

Opatovice

Hlavní přírodní atraktivitou obce Opatovice jsou rybníky. Nacházejí se na říční nivě Svratky a Dunávky. Okolí rybníků je osazeno dřevinami jako jsou topoly, jasany, vrby a jiné. V průběhu několika let prošly značnou rekultivací. Mikroregion Rajhradsko (2012) uvádí, že poslední proběhla v roce 2008, kdy došlo k značnému odbahnění těchto rybníků. Vytěžený materiál byl důkladně prohledán pyrotechniky, protože se zde nacházela nevybuchlá munice z druhé světové války. Následně byl materiál použit na zemědělské pozemky, kde přispěl k rekultivaci půdy. Nyní jsou rybníky využívány zdejším obyvatelstvem k rybářským a rekreačním účelům (mikroregion Rajhradsko, 2012).

Holasice

Mikroregion Rajhradsko (2012) uvádí jako jednu z přírodních zajímavostí na katastrálním území Holasic tůň Ludmilu. Její plocha činí 6,5 ha a nachází se v údolní nivě řeky Svratky. Dříve to byla pouze silně promáčená plocha s drobnými rybníčky. Až v roce 2000 se provedla regenerace tohoto krajinného prvku. Regenerace byla hrazena z programů péče o krajinu a její cíl byl oživit společenstva rostlin a živočichů na tomto území. V průběhu zkoumání této lokality zde bylo nalezeno mnoho vzácných a ohrožených druhů. Dnes se uvádí, že proces regenerace byl úspěšný a tato tůň poskytuje zázemí mnoha druhů rostlin a živočichů.

Popovice

V Popovicích je k vidění vodní a mokřadní biotop. Toto vodní dílo bylo vybudováno obcí Popovice na území nevyužívané orné půdy, která byla velmi podmáčená. Biotop je zásobován jak vodním kanálem, tak podzemní vodou. Biotop zlepšuje biologickou hodnotu území a přispívá k zvýšení diverzity této lokality. V okolí biotopu je k vidění spousta druhů stromů a keřů (dub letní a zimní, habr obecný, kalina obecná, líska obecná aj.) (mikroregion Rajhradsko, 2012).

4.4 Kulturně historický potenciál

4.4.1 Kulturní a historické atraktivity v obcích mikroregionu

Benediktínský klášter

Nejvýznamnější kulturně-historická památka na území tohoto mikroregionu. Nachází se mezi obcemi Rajhrad a Rajhradice. Je to nejstarší církevní klášter na Moravě. Byl založený snad již v 8. století na místě velkomoravského hradiště. V následujících staletích byl častokrát vydrancován. Dnešní podobu získal v 18. století zásluhou Jana Blažeje Santini Aichla, který klášteru navrhl čtyři kvadratury obklopující chrám sv. Petra a Pavla. Proslulost kláštera vznikala postupně několik staletí. Největší rozmach byl zaznamenán v 18. a 19. století, kdy v klášteře vznikala knihovna. Ve 20. století byl klášter velmi zdevastován následkem komunistického režimu a osídlováním armády. Po ukončení režimu byl kostel rekonstruován z mnoha fondů a institucí (novy.rajhrad.cz, 2016).

Památník písemnictví na Moravě

Tento památník se nachází v prostorách benediktínského kláštera v Rajhradě. K dispozici je od roku 2005 a návštěvníkům nabízí expozici literárních děl od 9. do 20. století. Celková kapacita fondu je 65 000 svazků. Návštěvníci si mohou prohlédnout historickou knihovnu, která byla zpřístupněna v roce 2006 (místopisy.cz, 2016).

Farní kostel Povýšení sv. Kříže

Kostel, jak uvádí internetový portál novy.rajhrad.cz (2016), vznikl pro místní obyvatele, kteří z důvodu rozvodnění řeky Svratky nemohli navštěvovat bohoslužby. Na tento popud zde v roce 1330 vznikla modlitebna, která byla později posvěcena na Povýšení sv. Kříže. Kostel prošel v průběhu jeho existence mnoha opravami a vystřídal se zde mnoho farářů a proboštů. Nyní se o kostel opět starají rajhradští benediktini. Ke kostelu v roce 1682 vznikl také hřbitov, protože všechna ostatní pohřební místa byla zaplněna. Hřbitov slouží místním obyvatelům dodnes, avšak jeho kapacita už byla nejednou navyšována.

Rajhradský mlýn

Mlýn podle historických pramenů vznikl kolem roku 1092. Mlýn byl rozšiřován a rekonstruován benediktiny z místního kláštera. Mlýn v 19. století disponoval osmi hnacími koly. V minulém století se mlýn začal používat jako vodní elektrárna (novy.rajhrad.cz, 2016).

Staré a nové Čeladice

První zmínky o Čeladicích se tradují k roku 1406. Místní domy byly osídleny služebnictvem zdejšího kláštera (Altman, 2014).

Kolem 17. století měla osada Čeladice přibližně 16 domů. Kvůli záplavám se museli obyvatelé každoročně stěhovat i s dobytkem do Rajhradu. Domy byly postaveny ze dřeva, tím pádem dobře odolávaly těmto záplavám. To se jim ale stalo osudným a v roce 1728, kdy po velkém požáru Čeladice vyhořely. Poté byly vystavěny cihlové domy, které v roce 1830 nevydržely záplavy a část se jich sesunula. Obec byla poté opuštěna. Nové Čeladice začaly vznikat po roce 1830 jižně od Rajhradu, kde vyrostly dvě ulice. Díky úmrtí místního starosty, ztratily nové Čeladice politickou samostatnost a připojily se k Rajhradu (novy.rajhrad.cz, 2016).

Klášter sester Těšitelek BSJ

Tento klášter byl významným bodem bombardování Rudé armády za 2. světové války. Po válce začal řád sester s rekonstrukcí kláštera (Altman, 2014).

Bohužel po komunistickém režimu byly sestry vyhnány a poslány na nucené práce do továren. Klášter byl obsazen Československou lidovou armádou a stalo se z něj skladiště. Zpět se sestry navrátily až v roce 1994, kdy byl kostel znovu vysvěcen. Od té doby byl klášter rekonstruován. Dnes se v jeho areálu nachází domov pro seniory, který je pojmenován po zakladatelce kláštera Matce Rose (novy.rajhrad.cz, 2016).

Pomník generála Kozyra

Pomník připomínající události druhé světové války na tomto území. Byl vystavěn Maximu Jevsejevičovi Kozyrovi, který zde tragicky zahynul na konci války 1945. Ostatky byly převezeny do Brna, a nakonec uloženy na pohřebišti v pražských Olšanech. Památník se nachází v areálu Střední zahradnické školy Rajhrad (novy.rajhrad.cz, 2016).

Kaple sv. Scholastiky

Tuto kapli vystavěla obec v roce 1987 a Benediktem Korčianem z benediktinského kláštera byla zasvěcena svaté Scholastice. V kapli jsou dva zvony. Dříve kaple disponovala třemi zvony, ale ty byly zabaveny k válečným účelům v roce 1917 (mikroregion Rajhradsko, 2012).

Kostel sv. Karla Boromejského

Po roce 1769, kdy v Opatovicích došlo k velkému požáru a ve vesnici se zachovalo pouze dvanáct domů, dal prelát Otmar Konrád vystavět malou kapličku. Tato kaplička byla zvětšena v roce 1847, kdy se k ní přistavěla věž. Bohužel stavba byla špatně postavena a hrozilo její zřícení. Kaple byla následně obcí zbourána a na jejím místě byl v letech 1868 až 1869 vystavěn kostel. Tento kostel má jednu loď, která je 30 metrů dlouhá a 11,4 metrů široká. Kostel je vybaven třemi zvony. Po druhé světové válce byl kostel rozsáhle poškozen a nyní je v rekonstrukci, která je podporována místními obyvateli (mikroregion Rajhradsko, 2012).

Opatovické smírčí kameny

Tyto kameny se nacházejí nedaleko obce Opatovice a jsou vzpomínkou na dobu švédských válek. Vypráví se, že v těchto místech došlo k souboji tří důstojníků švédské armády a všichni zde zahynuli. Na jejich památku zde byly usazeny tři kameny. Zachovaly se pouze dva z nich, které musely být v roce 2010 restaurovány. V roce 1958 byly kameny prohlášeny za kulturní památku a dnes jsou součástí naučné stezky v tomto mikroregionu (Turistika.cz, 2016).

Kaple sv. Václava v Holasicích

Mikroregion Rajhradsko (2012) uvádí, že kaple sv. Václava zde stála již od první poloviny 18. století. Původní stavba byla ze dřeva, později byla stržena a nahrazena kaplí zděnou. Každoročně se zde na sv. Václava koná bohoslužba. Kaple je vybavena dvěma zvony a náboženským mobiliářem.

4.4.2 Sportovní atraktivita

V mikroregionu Rajhradsko se nachází mnoho sportovní spolků. Z Rajhradu jsou nejvýznamnějšími fotbalový klub RAFK, Tělocvičná jednota Sokol (Altman, 2014). V obcích Popovice a Opatovice jsou nejvíce rozšířené rybářské oddíly. Nejvýznamnějším sportovištěm tohoto mikroregionu se stala broková střelnice v Holasicích. Vznikla v roce 1957 místním mysliveckým sdružením a nyní je tréninkovým střediskem Davida Kosteleckého, který vyhrál olympijské hry v Pekingu v roce 2008. Další zajímavostí je klub leteckých modelářů. Tento klub si vybudoval svoji leteckou základnu v Holasicích, kde se konají letecké dny a soutěže (mikroregion Rajhradsko, 2016).

5 METODIKA

Tato bakalářská práce je rozdělena do tří částí. První část je věnována literární rešerši, kde jsou podrobněji popsány pojmy související s rekreací a cestovním ruchem. Druhá část je věnována konkrétnímu popisu vybraného území. Zde jsou popsány přírodní a kulturní atraktivity. Poslední část je věnována vyhodnocení metodiky dle Bíny (2002), vyhodnocení dotazníkového šetření, vytvoření SWOT analýzy a navrhnutí případných opatření pro zlepšení dosavadní situace ve vybraném mikroregionu.

5.1 Metodika dle Bíny (2002)

Území, které chce být cílem cestovního ruchu, musí splňovat určité podmínky. Tyto podmínky jsou členěny na dvě základní skupiny. První skupinou jsou lokalizační podmínky cestovního ruchu, které jsou vyjádřeny atraktivitou místní přírody a krajiny, nebo místními kulturními hodnotami a pozoruhodnostmi. Druhou skupinou jsou realizační podmínky cestovního ruchu, které umožňují uskutečňovat vlastní nároky účastníků cestovního ruchu. Realizační podmínky můžeme rozdělit na předpoklady dopravní, tedy časová dosažitelnost území, a materiálně technické předpoklady. Ty vyjadřují vybavenost území (stravovací a ubytovací kapacity, sportovní zázemí a další). Ve srovnání obou skupin předpokladů mají nižší výpovědní hodnotu realizační podmínky.

5.1.1 Základní metodologická konstrukce

Potenciál cestovního ruchu je chápán jako výsledek komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další rozvoj cestovního ruchu. Lokalizační podmínky jsou ve třech hlavních formách:

- vhodnost krajiny pro určitou aktivitu cestovního ruchu
- určitá relativně fixní danost, která v obci existuje a je atraktivní pro návštěvníky
- kulturní, sportovní a jiné akce, které jsou v obcích pořádány a navštěvují je účastníci odjinud

Je potřeba zdůraznit, že tento model nemůže nikdy postihnout lokalizační podmínky v jejich naprosté úplnosti.

5.1.2 Kladné stupně lokalizačních podmínek

Lokalizační podmínky jsou v rámci cestovního ruchu v některých případech vyšší nebo nižší. Proto jsou zavedeny tři stupně těchto podmínek.

- stupeň 1 – základní úroveň, jev je v prostoru registrovatelný
- stupeň 2 – zvýšená úroveň, jev je zřetelný a výrazný
- stupeň 3 – vysoká úroveň, jev je dominantní

Jsou výjimky jako je horolezectví, závěsné létání, sportovní myslivost, rybolov, pozorování vodních ptáků a u těchto lokalizačních podmínek rozlišujeme pouze zda jsou vhodné, nebo nevhodné na území dané obce.

5.1.3 Systém cestovního ruchu a struktura potenciálu cestovního ruchu

Hodnocení potenciálu dle Bíny (2002) je rozděleno na dva základní okruhy (subsystémy). První z nich je subsystém přírodní. V tomto subsystému jsou zahrnuty aktivní složky turistiky, rekreace, poznávání přírody, sportovní činnosti a jiné. Druhý subsystém je kulturní, který zahrnuje složky s kulturním poznáváním, zábavnými či jinými akcemi.

5.1.4 Rámcový popis situací pro zařazování území do kladných stupňů lokalizačních podmínek jednotlivých aktivit cestovního ruchu

Bližší informace o jednotlivých podmínkách jsou popsány v příloze 4.

- *Přírodní pozoruhodnosti*
- *Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku*
- *Vhodnost krajiny pro cykloturistiku*
- *Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty*
- *Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku*
- *Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody*
- *Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory*
- *Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku*
- *Vhodnost krajiny pro vodní turistiku*
- *Vhodnost krajiny pro horolezectví*
- *Vhodnost krajiny pro závěsné létání*
- *Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků*
- *Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost*
- *Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov*

- *Kulturně historické památky a soubory*
- *Skanzeny a muzea*
- *Lázeňská funkce*
- *Kongresy a konference*
- *Kulturní akce*
- *Sportovní akce*
- *Církevní akce*
- *Veletrhy a tematické trhy*
- *Místní produkty*
- *Příhraniční specifika*

Tabulka 4: Kladné stupně lokalizačních podmínek složek cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory	7	13	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví			2
Vhodnost krajiny závěsné létání			2
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost			2
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov			2
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků			1
Kulturně historické památky	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tematické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Zdroj: Bína, 2002

Tabulka 5: Rozložení hodnot potenciálu cestovního ruchu

	Zóny potenciálu	Bodové ohodnocení
Přírodní subsystém	základní potenciál	≤ 25
	zvýšený potenciál	26–50
	vysoký potenciál	51–80
	velmi vysoký potenciál	$81 \geq$
Kulturní subsystém	základní potenciál	≤ 10
	zvýšený potenciál	11–40
	vysoký potenciál	41–100
	velmi vysoký potenciál	$100 \geq$
Celkový potenciál	základní potenciál	≤ 25
	zvýšený potenciál	26–50
	vysoký potenciál	51–100
	velmi vysoký potenciál	101–200
	výjimečný potenciál	$200 \geq$

Zdroj: Bína, 2002, vlastní zpracování

5.2 Dotazníkové šetření

Dotazník byl vytvořen, aby sloužil jako opora pro sestavení SWOT analýzy a zhodnocení rekreačního potenciálu tohoto mikroregionu. Dotazník byl sestaven v textovém editoru Microsoft Word a poté zpracován pomocí webové stránky survio.cz do elektronické podoby. Tento dotazník byl následně propagován pomocí všech dostupných prostředků. Byl rozeslán pomocí e-mailové komunikace, vyvěšen na Facebookové stránce obce Rajhrad, rozeslán pomocí zpráv na sociálních sítích. Tištěná verze dotazníkového šetření byla k dispozici v místních podnicích specializujících se na služby. Další sběr dat proběhl v rámci terénního šetření v jednotlivých obcích mikroregionu.

Dotazník byl sestaven s dvaceti otázek různého typu. První otázka se týká bydliště respondenta. Tato otázka zároveň rozděluje respondenty na obyvatele mikroregionu a návštěvníky. Druhá a třetí otázka je určena pouze pro návštěvníky a jejich cílem je zjistit, jak často tento mikroregion navštěvují a z jakého důvodu. Ve čtvrté otázce respondenti hodnotí jednotlivé oblasti tohoto mikroregionu. Hodnocení je od 1 (nejlepší) po 5 (nejhorší) a hodnocené jsou zde přírodní památky, služby, kulturní akce, sportovní zázemí a jiné. Pátá a šestá otázka se týká kulturních akcí, zda si obyvatelé a návštěvníci mikroregionu myslí, že je zde dostatek akcí a případně uvedou návrh, jaké kulturní a společenské akce v této lokalitě chybí. Otázka č. 7, 8, 9, se týká vybudování koupaliště v tomto mikroregionu a dalšími informacemi jako jsou vybavení koupaliště a druh (přírodní, umělé). Otázka číslo 10 má za cíl zjistit, zda by si respondenti přáli vybudování

cyklostezky/in-line dráhy. Následně jedenáctá otázka zjišťuje, jak by měla být tato dráha koncipována (okruh, propojení s okolními obcemi a jiné). Otázky č. 12 a 13 zjišťují konkrétnější informace o této stezce. Řeší její délku a vybavení jako jsou lavičky, osvětlení, občerstvení, informační tabule a další vybavení. Čtrnáctá otázka má za úkol zjistit, zda jsou ochotni respondenti dojíždět na cyklostezku. Patnáctá a šestnáctá otázka má přispět ke zlepšení dosavadní propagace mikroregionu jeho rekreačního potenciálu. Výstupem by měl být souhrn nápadů respondentů, které mohou být využity na zlepšení dosavadní úrovně propagace a rekreace mikroregionu Rajhradsko.

Poslední čtyři otázky (17, 18, 19, 20) jsou analytické otázky. Zjišťují konkrétnější informace o respondentovi (věk, pohlaví, sociální status a vzdělání).

Dotazníkové šetření bylo sestaveno tak, aby posloužilo jako opora pro sestavení SWOT analýzy a zjistilo případné potřeby obyvatel a návštěvníků tohoto mikroregionu.

5.3 SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální analytická technika používaná pro zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru. (Managementmania.com, 2016)

Jsou zde vytvářeny silné, slabé stránky a příležitosti, hrozby pro danou instituci, pro kterou se SWOT analýza zpracovává.

SWOT analýza v této práci byla zpracována z vlastního průzkumu a částečným podložením dat z dotazníkového šetření. Tato SWOT analýza byla vytvořena z důvodu zmapování silných a slabých stránek a případnému předejití hrozeb, které by mohly postihnout tento mikroregion. Zároveň jsou zde popsány příležitosti, které mohou být zrealizovány pro zlepšení dosavadního stavu.

6 VLASTNÍ VÝSLEDKY

6.1 Vyhodnocení potenciálu dle Bíny 2002

Hodnocení dle Bíny (2002) pro mikroregion Rajhradsko.

Tabulka 6: Bodové hodnocení složek přírodního subsystému

Obce	Rajhrad	Rajhradice	Opatovice	Holasice	Popovice
Složka přírodního subsystému					
Přírodní pozoruhodnosti					
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	5	5		5
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	10	10		10
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty					
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	3	3	3	3
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	10	10		10
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory					
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	3	3		3
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	3		3	
Vhodnost krajiny pro horolezectví					
Vhodnost krajiny pro závěsné létání					
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	2	2	2	2	2
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	2	2	2		
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků	1	1	1	1	1
Celkem	39	39	39	9	37

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnocení složek přírodního subsystému je zřejmé z předchozí tabulky. Nejhůře byla ohodnocena obec Holasice, která má omezené složky přírodního subsystému. Jsou zde špatné podmínky pro pěší a cykloturistiku. Nenachází se zde žádné vodní dílo, které by sloužilo rekreaci u vody nebo sportovnímu rybolovu. Proto bylo hodnocení v těchto složkách tak nízké.

Zbylé čtyři obce dosáhly podobné bodové sumy. V těchto obcích jsou vhodné podmínky pro pěší a cykloturistiku. Oblast je bohatá na vodní díla a tím splňuje podmínky pro rekreaci u vody, vodní turistiku, sportovní rybolov a pozorování vodních ptáků.

Tabulka 7: Bodové hodnocení složek kulturního subsystému

Obce	Rajhrad	Rajhradice	Opatovice	Holasice	Popovice
Složka kulturního subsystému					
Kulturně historické památky	10				
Skanzeny a muzea					
Lázeňská funkce					
Kongresy a konference					
Kulturní akce	10	10	10	10	
Sportovní akce	2	2	2		
Církevní akce	2	2	2	2	
Veletrhy a tematické trhy	5				
Místní produkty					
Příhraniční specifika					
Celkem	32	14	14	12	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z předchozí tabulky lze vyčíst bodové hodnocení složek kulturního subsystému. Nejvíce bodů získala obec Rajhrad, ve které se nachází Benediktinský klášter s Památníkem

pisemnictví na Moravě, a proto byla hodnocena 10 body. Další bodový rozdíl, který tato obec získala, bylo kvůli tematickým trhům, které se zde každoročně pořádají. Všechny obce (mimo obce Popovice) byly hodnoceny kladně v sekci kulturních akcí. Každoročně se v obcích konají tematické kulturní akce jako jsou hody, babské hody, kácení máje, masopustní slavnosti a další. Body za sportovní akce získaly pouze obce Rajhrad, Rajhradice a Opatovice, ve kterých jsou podporovány sportovní akce jako fotbalové turnaje a utkání, volejbalové zápasy a další sporty. V obcích Popovice a Holasice je sport na velmi špatné úrovni, a proto nebyl hodnocen. Všechny obce (mimo obce Popovice) byly hodnoceny body za církevní akce. Pravidelně se v těchto obcích konají bohoslužby a obřady, novoroční mše a případné průvody. V kategorii tematických trhů byla hodnocena pouze obec Rajhrad, ve které se pravidelně konají trhy s lokálními produkty. Tyto trhy bývají spojené většinou s významným datem nebo akcí v obci.

Tabulka 8: Celkové bodové hodnocení potenciálu v jednotlivých obcích

Obec	Celkový počet bodů	Zóna potenciálu
Rajhrad	71	vysoký potenciál
Rajhradice	53	vysoký potenciál
Opatovice	53	vysoký potenciál
Holasice	21	základní potenciál
Popovice	37	zvýšený potenciál

Zdroj: vlastní zpracování

V předchozí tabulce můžeme vidět kompletní bodový souhrn v jednotlivých obcích. Všeobecně nedosahují obce vysokého bodového hodnocení. Nejlepší hodnocení měla obec Rajhrad. Opatovice a Rajhradice dosáhly stejného bodového počtu a podle hodnocení dle Bíny (2002) spadají s Rajhradem do zóny, která má vysoký potenciál. Čtvrté místo obsadila obec Popovice, která se tak zařadila do zóny se zvýšeným potenciálem. Nejhorší hodnocenou obcí jsou Holasice, které mají špatný potenciál rekreace a cestovního ruchu a jsou v zóně se základním potenciálem.

6.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v termínu od 25.7. 2016 do 25.11. 2016. Šetření probíhalo elektronickou a tištěnou podobou. V elektronické podobě byl dotazník vystaven na internetové stránce survio.cz. Tištěná verze byla umístěna v podnicích specializující se na služby.

Celkový počet respondentů byl 153. Z následující tabulky můžeme vidět první tři otázky dotazníkového šetření. Nejvíce respondentů bylo z obce Rajhrad. Důvodem tohoto počtu je, že Rajhrad je největší obcí tohoto mikroregionu a má nejlepší propagaci ze všech obcí, proto byla takové odezva respondentů. Druhé největší zastoupení měli respondenti, kteří nejsou obyvateli mikroregionu, převážně se jednalo o obyvatele z okolních obcí jako Syrovice, Židlochovice, Blučina, Rebešovice, Brno a další.

Tabulka 9: Otázka č. 1, 2, 3 dotazníkového šetření

Otázka a odpovědi	Četnost	Procenta
1. Ve které obci tohoto mikroregionu bydlíte?		
Rajhrad	87	57 %
Rajhradice	8	5 %
Holasice	12	8 %
Opatovice	6	4 %
Popovice	5	3 %
Nejsem obyvatelem tohoto mikroregionu	47	31 %
2. V případě, že nejste obyvatelem tohoto mikroregionu, jak často ho navštěvujete?		
Poprvé	0	0 %
Zřídka	9	19 %
Pravidelně	38	81 %
3. Za jakým účelem jste obec navštívili/navštěvujete?		
Přírodní památky	3	4 %
Turistika, sport	12	14 %
Kulturní, architektonické, historické památky	8	10 %
Kulturní, společenské, sportovní události	15	18 %
Návštěva příbuzných či známých	22	27 %
Služební/pracovní cesta	6	7 %
Pouze projíždím	13	16 %
Jiný důvod	4	5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Druhá a třetí otázka byla určena pro respondenty, kteří nejsou obyvateli mikroregionu. Otázky zjišťovaly, jak často sem obyvatelé okolních obcí dojíždějí a za jakým účelem. 81 procent respondentů do mikroregionu dojíždí pravidelně a nejčastější důvod návštěvy je návštěva příbuzných a návštěva kulturních a společenských akcí.

Další tabulka znázorňuje přehled otázek č. 17, 18, 19, 20. Největší zastoupení respondentů měly ženy a to celkem 67 %, muži získali 33 %. U otázky č. 18, která byla zaměřena na věk respondentů, byly odpovědi více vyrovnané. Nejvíce procent obdržela kategorie ve věku od 18 do 26 let. Druhým největším zastoupením, celkem 27 %, byla kategorie 41 až 65 let. Těsně za ní byla kategorie 27 až 40 let s 24 %.

Tabulka 10: Otázky č. 17, 18, 19, 20 dotazníkového šetření

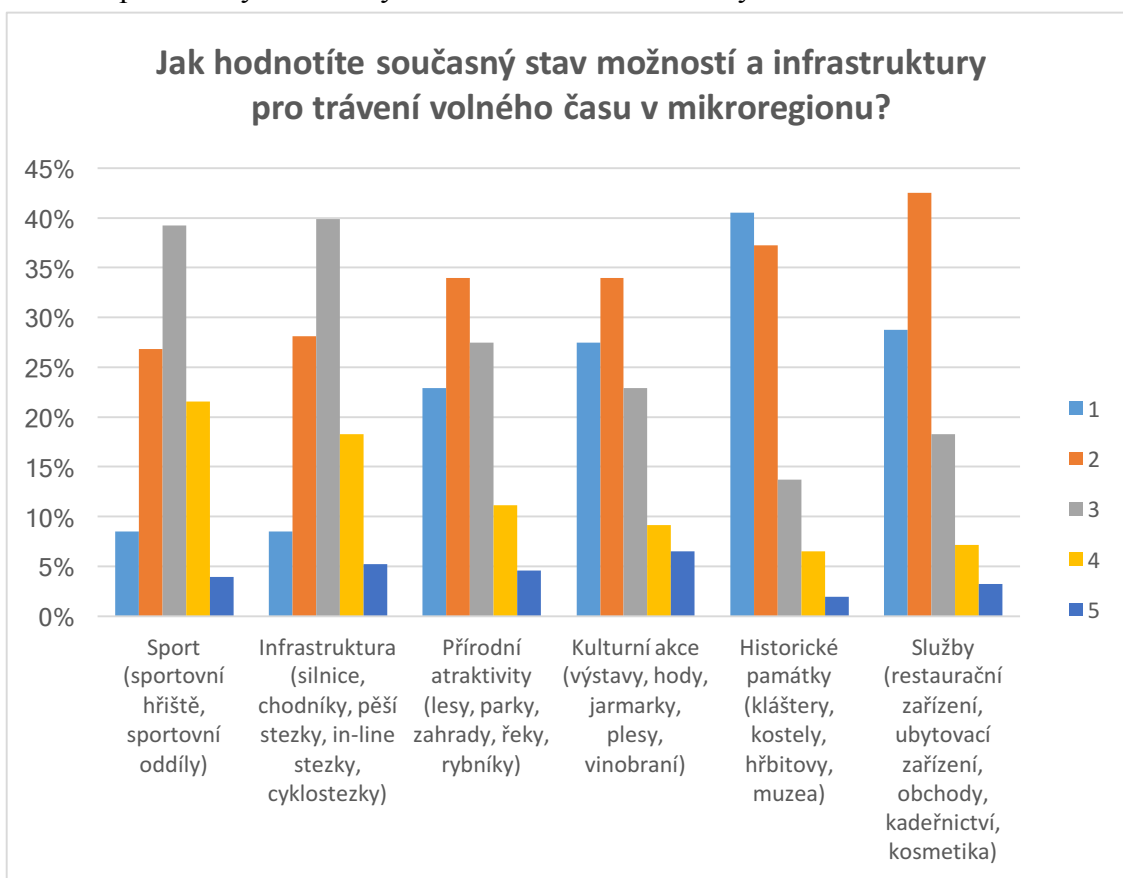
Otázka a odpovědi	Četnost	Procenta
17. Pohlaví		
Muž	50	33 %
Žena	103	67 %
18. Věk		
0-17	13	8 %
18-26	57	37 %
27-40	36	24 %
41-65	42	27 %
66 a více let	5	3 %
19. Nejvyšší dosažené vzdělání		
Základní škola	17	11 %
Středoškolské bez maturity	25	16 %
Středoškolské s maturitou	69	45 %
Vyšší odborné	10	7 %
Vysokoškolské	32	21 %
20. Sociální status		
Student	46	30 %
OSVČ	14	9 %
Zaměstnaný/á	72	47 %
Nezaměstnaný/á	1	1 %
V důchodu	13	8 %
Na mateřské dovolené	7	5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 19 zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Nejvíce, celkem 45 %, získala odpověď středoškolské s maturitou. Na druhém místě byla odpověď vysokoškolské, která získala 21 %. Třetí místo obsadila otázka středoškolské bez maturity s 16 %.

Poslední otázka dotazníkové šetření byla zaměřena na sociální status respondentů. Nejvíce bylo zaměstnaných respondentů a to 47 %. Respondenti, kteří jsou studenti, měli zastoupení 30 %. Zbylé kategorie byly velice blízko sebe. Bližší procentuální rozdělení lze vyčíst z předchozí tabulky.

Zbylé otázky, které nebyly popsány v úvodu, budou graficky rozebrány a okomentovány v následujících kapitolách. Otázka č. 4 měla za úkol zmapovat subjektivní hodnocení respondentů v daných oblastech mikroregionu. Pokud se budeme držet hodnocení jak ve škole, tedy 1 nejlepší a 5 nejhorší, tak nejlépe dopadla kategorie historických památek (kláštery, kostely, hřbitovy, muzea a další). Výsledky ukazují fakt, že kulturně-historické památky jsou v tomto mikroregionu velice dobře zastoupeny a obyvatelé i návštěvníci jsou s nimi velice spokojeni. Druhou nejlépe hodnocenou kategorií byly služby. Zde se jedná převážně o restaurační a ubytovací zařízení, obchody, kadeřnictví, kosmetik, masážní studia a další). Služby získaly druhé nejvyšší hodnocení známkou 1 a nejvyšší hodnocení známkou 2. Třetí nejlepší kategorií jsou kulturní akce. Hodnoty vykazují, že jsou respondenti velice spokojeni s dosavadním stavem kulturních akcí. Je zde dostatek společenských událostí, drží se tradice hodů, babských hodů, jarmarků a jiných kulturních akcí. Čtvrté místo získala hodnocením respondentů kategorie přírodní atraktivita. Tyto podmínky jsou bohužel dány a nikdo je nemůže uměle přetvořit, protože by to stálo velké finanční prostředky a došlo by k naroušení místních ekosystémů.

Graf 1: Otázka č. 4 – Hodnocení stavu možností pro volný čas

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední dvě kategorie sport a infrastruktura dopadly jako nejhorší v hodnocení respondentů. Podle výsledků z dotazníkového šetření jde vidět, že jsou zde špatné podmínky pro rozvoj sportu, málo sportovních hřišť, malý výběr sportovních oddílů v jednotlivých sportech. U infrastruktury nedostatek cyklostezek, špatný stav chodníků v obcích, nadměrná doprava v obcích a další problémy.

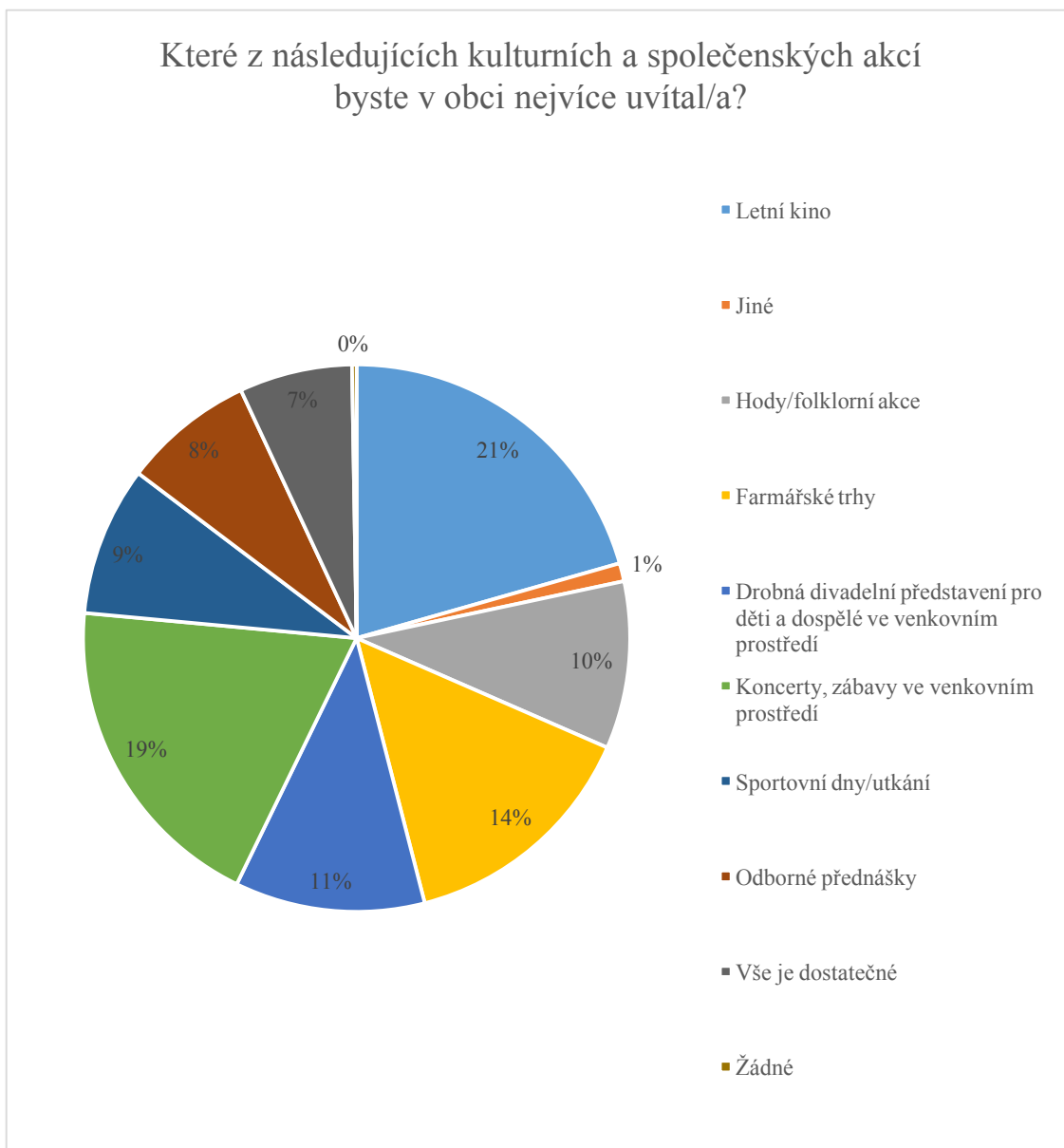
Další otázka (č.5) se týkala množství kulturních akcí v mikroregionu. V otázce č. 4 byla kategorie kulturní akce hodnocena velice dobře. Tento fakt se potvrzuje i v této otázce, kdy větší polovina respondentů (58 %) je spokojena s množstvím kulturních a společenských akcí v tomto mikroregionu. 30 % odpovídajících není spokojena s dosavadním množstvím kulturních a společenských akcí v mikroregionu. Zbýlých 12 % respondentů na tuto otázku nebylo schopné odpovědět.

Graf 2: Otázka č. 5 – Dostatek kulturních akcí

Zdroj: vlastní zpracování

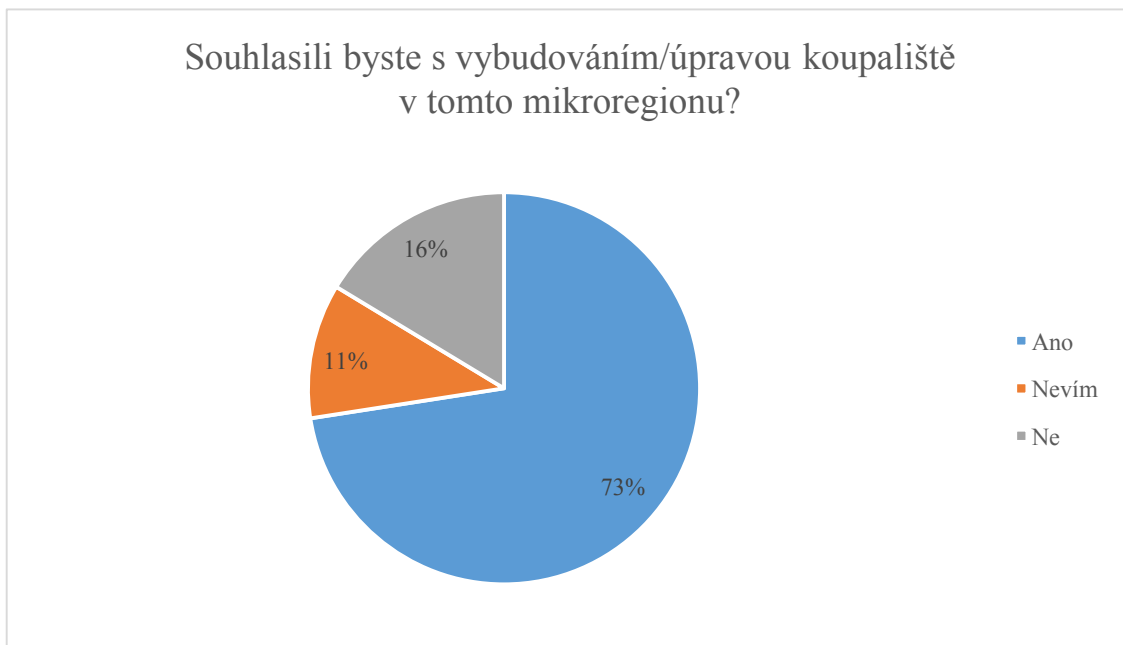
Otázka č. 6 byla zaměřena na zjištění, které kulturní a společenské akce by místní obyvatelé a návštěvníci uvítali v mikroregionu. Největší podíl získala odpověď letní kino, celkem 21 %. Druhou nejvíce častou odpovědí byly koncerty a zábavy ve venkovním prostředí. Další odpovědi získaly velmi podobné počty hlasů. Zastoupení zde získaly farmářské trhy, hody a folklórní akce, drobná divadelní představení pro děti a dospělé ve venkovním prostředí, sportovní dny a utkání, odborné přednášky a další. Z odpovědí lze usoudit, že respondentům chybí nejvíce akce pořádané ve venkovském prostředí, kde by se mohli zrekreovat na čerstvém vzduchu a nasát atmosféru přírody.

Graf 3: Otázka č. 6 – Druhy kulturních akcí

Zdroj: vlastní zpracování

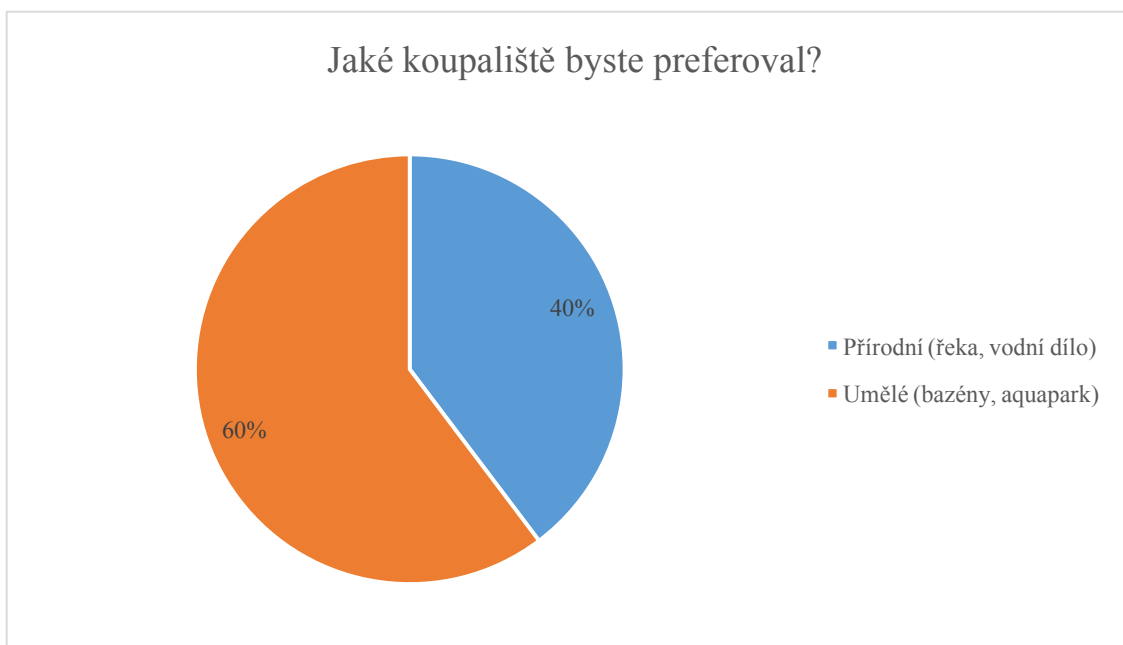
Otázka č. 7 se týkala vybudování koupaliště. Celkem 73 % odpovídajících je pro vybudování koupaliště v mikroregionu Rajhradsko. Dalších 16 % respondentů nesouhlasí s výstavbou koupaliště a 11 % na tuto otázku nedokázalo odpovědět. Nutno podotknout, že v okolí mikroregionu se nachází mnoho koupališť a přírodních rybníků a biotopů, které se dají využít k rekreaci u vody. Určitě by respondenti uvítali vybudování dalšího koupaliště, ale to by nemuselo být rentabilní a stálo by obrovské finanční prostředky, které si žádná obec mikroregionu nemůže dovolit. Může se například navrhnout zlepšení stavu dosavadních přírodních rybníků, které slouží k rekreaci v letních měsících.

Graf 4: Otázka č. 7 – Vybudování koupaliště

Zdroj: vlastní zpracování

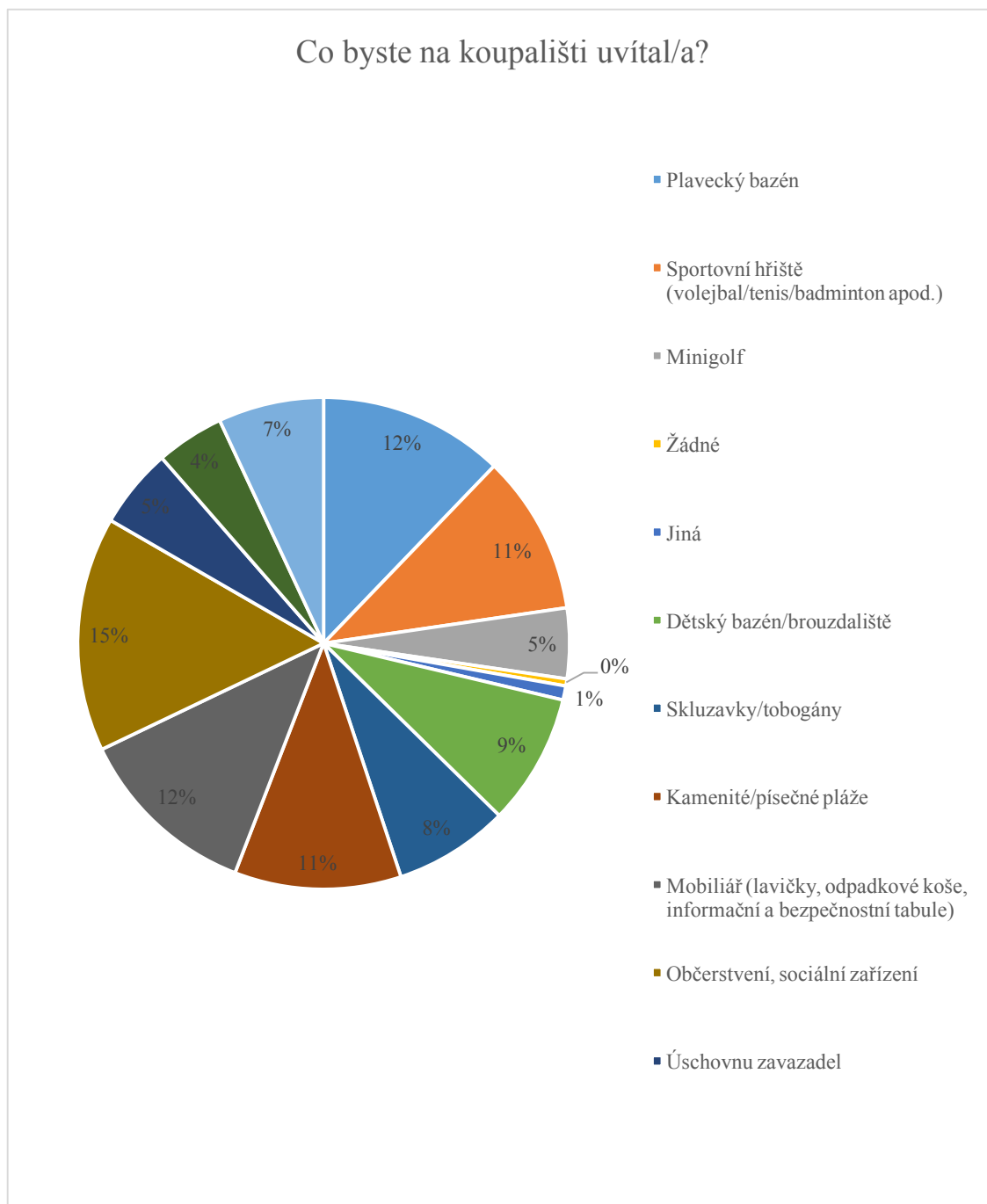
Otázka č. 8 zjišťuje, jaké koupaliště by si respondenti přáli. Nejvíce odpovídajících (60 %) uvedlo odpověď umělého koupaliště (bazény, aquapark). Druhá část respondentů (40 %) chce koupaliště přírodní, tedy formu vodního díla, řeky, biotopu, rybníku a jiných možností.

Graf 5: Otázka č. 8 – Druh koupaliště

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9 zjišťuje, jaké vybavení by mělo být součástí koupaliště. Nejvíce respondentů si přeje občerstvení a sociální zařízení. Zbytek odpovědí dostalo velmi podobné počty hlasů. Mezi nejvýznamnější vybavení by se dále mohl uvést mobiliář, plavecký bazén, sportovní hřiště, kamenité nebo písčité pláže. Konkrétnější rozdělení lze vyčíst z následujícího grafu.

Graf 6: Otázka č. 9 – Vybavení koupaliště

Zdroj: vlastní zpracování

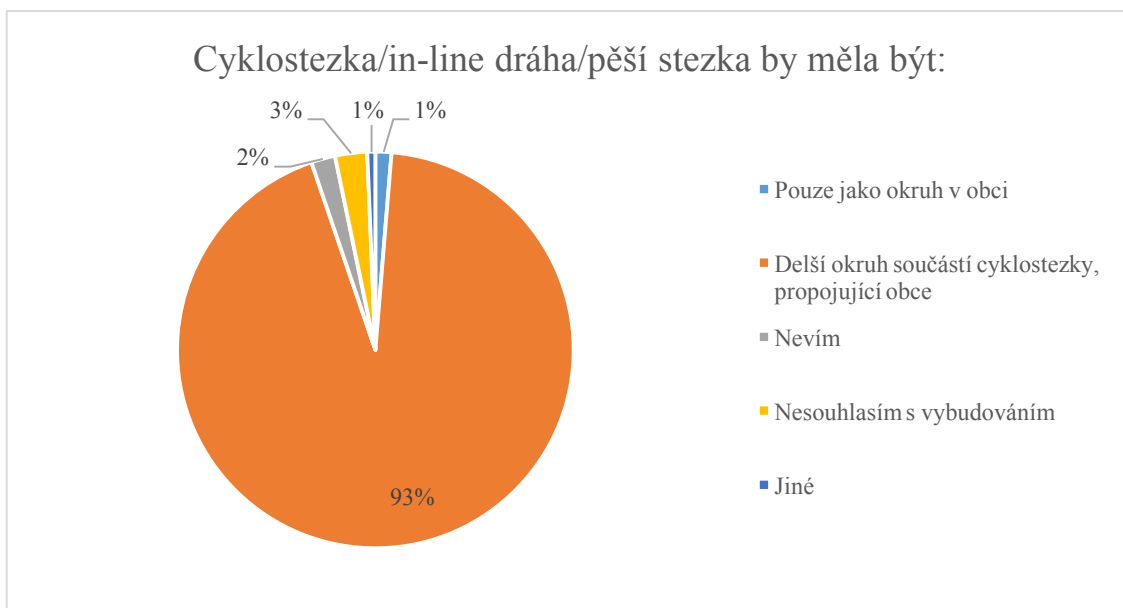
Otázka č. 10 vypovídá o tom, zda by si respondenti přáli vybudování nových cyklostezek. Drtivá většina (95 %) odpovídajících uvítá výstavbu nových tras. Zbýlých 5 % respondentů neví nebo nesouhlasí s vybudováním cyklostezky.

Graf 7: Otázka č. 10 – Vybudování cyklostezky

Zdroj: vlastní zpracování

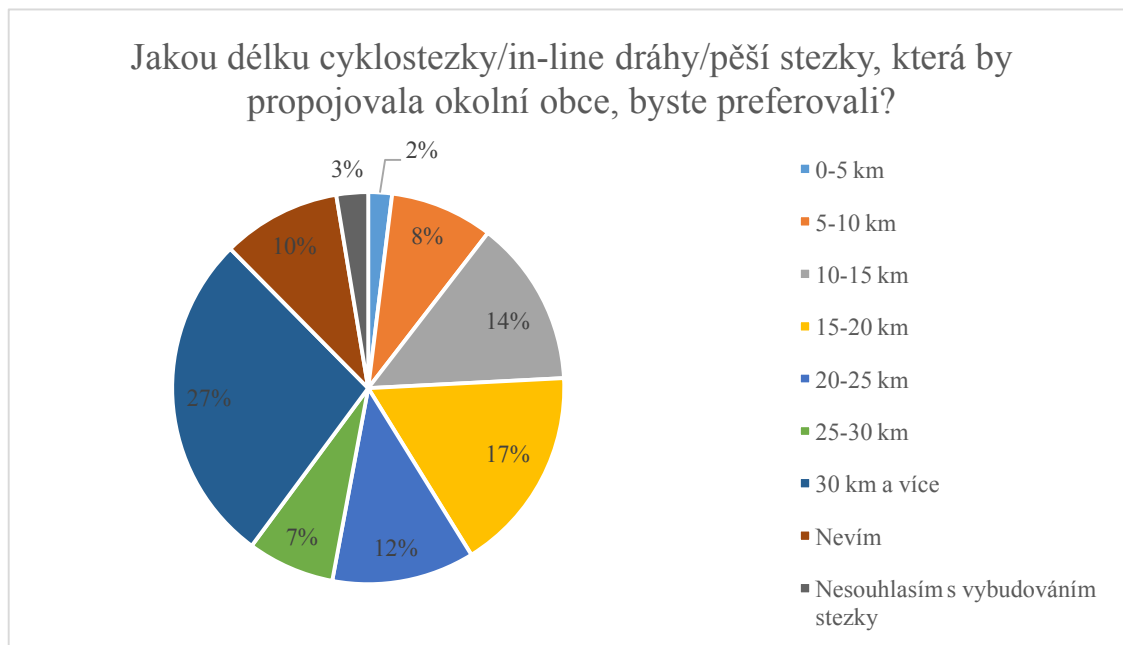
Otázka č. 11 zjišťuje představu respondentů o nové cyklostezce. Opět drtivá většina odpovídajících by uvítala vybudování trasy, která by propojila všechny obce mikroregionu. Zbylé hlasy respondentů byly rozprostřeny mezi další odpovědi této otázky a jejich strukturu můžete vidět v následujícím grafu.

Graf 8: Otázka č. 11– Druh cyklostezky

Zdroj: vlastní zpracování

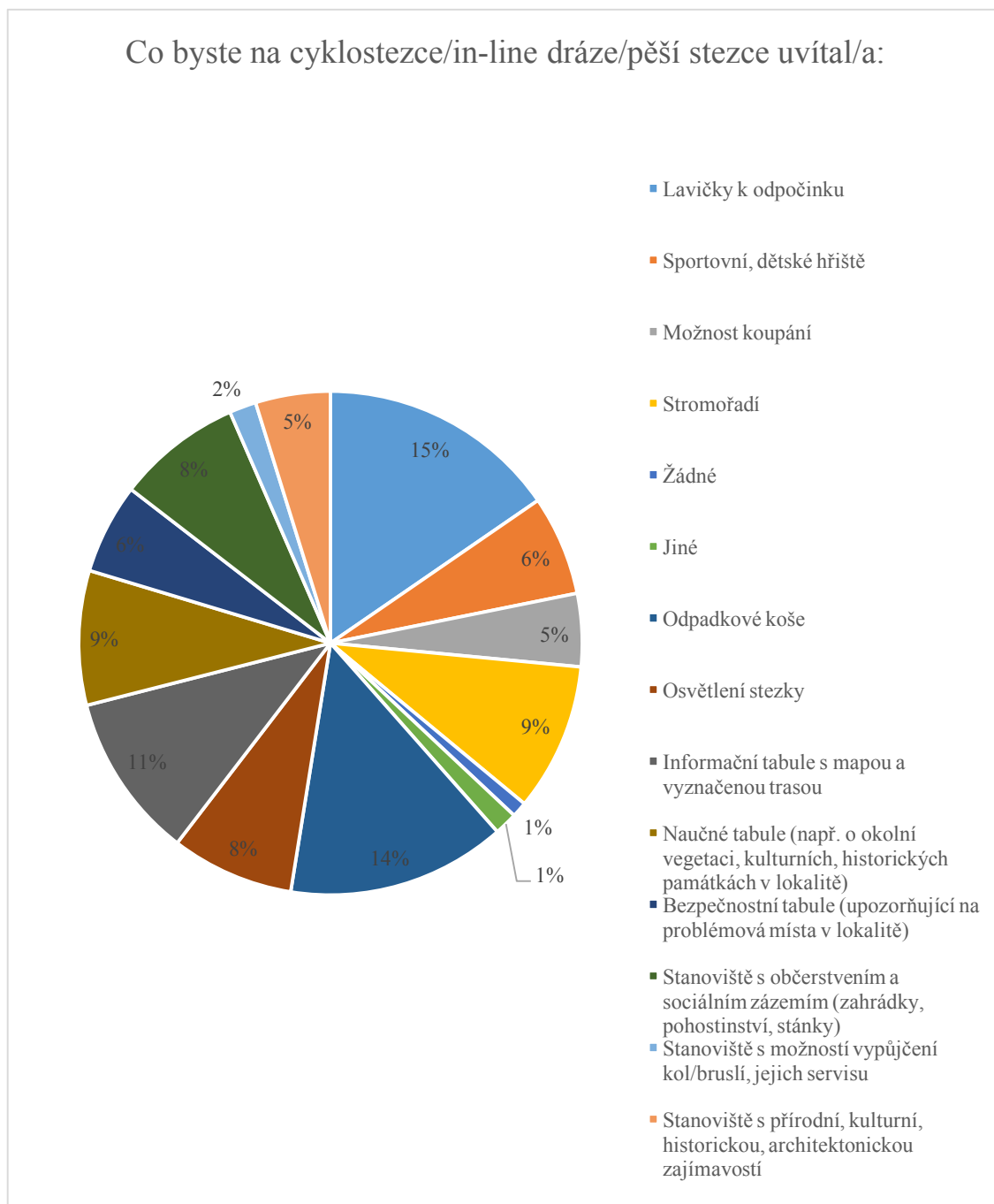
Otázka č. 12 měla za cíl zjistit, jakou délku cyklostezky by si respondenti přáli. Největší zastoupení (27 %) získala odpověď 20–25 km. Druhý největší počet (17 %) odpovědí získalo 15–20 km. Třetím nejčastější odpovědí bylo 10–15 km, celkem 14 %. Zbylé otázky měli podobné součty odpovědí. Nejhůře dopadlo odpověď 0–5 km. Celkové rozdělení je možné vidět v následujícím grafu.

Graf 9: Otázka č. 12 – Délka cyklostezky

Zdroj: vlastní zpracování

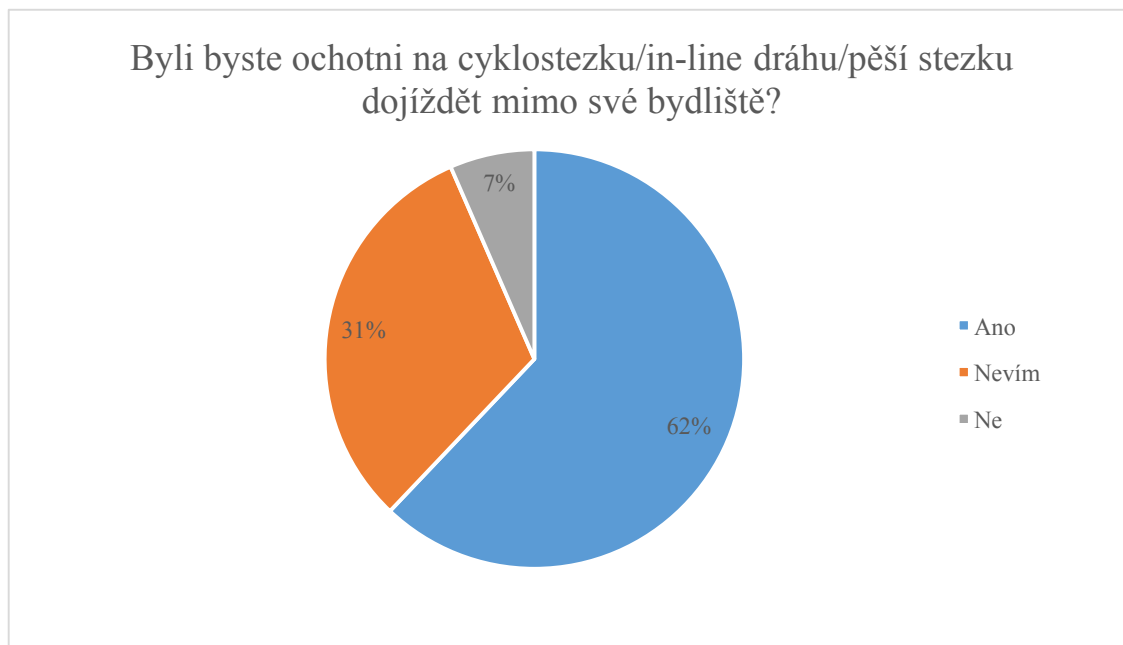
Otázka č. 13 měla za cíl zjistit, jaké vybavení by respondenti uvítali v okolí cyklostezky. Největší zastoupení a to 15 % získaly lavičky k odpočinku. Druhou nejčastěji zmiňovanou položkou (14 %) byly odpadkové koše. Třetí nejčastější odpovědí (11 %) byly informační tabule s mapou a vyznačenou trasou. Větší počet hlasů získaly také odpovědi jako naučné tabule, osvětlení stezky, stanoviště s občerstvením a sociálním zařízením, stromořadí a další. Kompletní rozdělení lze vyčíst z následujícího grafu.

Graf 10: Otázka č. 13 – Vybavení cyklostezky

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 14 byla zaměřena na dojíždění na cyklostezku. Největší podíl respondentů, celkem 62 %, je ochotných dojíždět na cyklostezku mimo své bydliště. 7 % odpovídajících nechce dojíždět na cyklostezku. Zbylých 31 % na tuto otázku nedokázalo odpovědět.

Graf 11: Otázka č. 14 – Dojíždění na cyklostezku

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 15 zjišťovala, jaký upomínkový předmět by respondenti uvítali na propagaci mikroregionu Rajhradsko. Nejčastější výskyt měly odpovědi s prvky Benediktinského kláštera. Převážně byly zmiňované turistické známky, magnetky, mince a další předměty, na kterých by klášter figuroval. Druhou nejčastější odpovědí byly upomínkové prospekty, letáky, brožury a další tiskový materiál, který by poukazoval na nejvýznamnější přírodní a kulturně-historické atraktivity v tomto mikroregionu. Dále se objevovaly zajímavé odpovědi jako klíčenky, propisky, rajhradské víno, reflexní pásky, online video a jiné.

Otázka č.16 se dotazovala respondentů, jak by zlepšili dosavadní rekreační potenciál v mikroregionu Rajhradsko. Nejvíce byla zmiňovaná výstavba cyklostezky a vybudování větší sítě tras. Dalšími návrhy bylo vytvoření více rekreačních zón s parky a odpočinkovým zázemím. Větší zázemí pro sport, vybudování víceúčelového hřiště, sportovní haly. Velmi často zaznívala propagace jak mikroregionu obecně, tak detailněji, hlavně informovanost o nastávajících akcích a podobně.

6.3 SWOT analýza

SWOT analýza byla zpracována na základě vlastního průzkumu okolí mikroregionu a s částečnou oporou dotazníkového šetření.

Tabulka 11: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • lokalita mikroregion (nedaleko města Brna) • kulturní zajímavosti (Benediktinský klášter, Památník písemnictví na Moravě) • snaha o udržení lidových tradic (pořádání hodů, jarmarků, trhů a jiné) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná propagace • nedostatek ubytovacích kapacit • špatná kvalita služeb v některých obcích mikroregionu (obchody, kadeřnictví, restaurační provozy) • zvýšený provoz automobilů • špatná infrastruktura cyklostezek
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • zlepšení ubytovacích zařízení (výstavba penzionů, hotelů) • spolupráce s okolními regiony • využívání dotací a rozvojových programů z fondů EU • rozvoj cyklostezky (napojení okolních obcí na hlavní tah do Brna, zlepšení dosavadní infrastruktury převážně asfaltových povrchů) • vybudování dopravního obchvatu, který sníží dosavadní dopravu v tomto mikroregionu • lepší využití sociálních sítí, medií, webových stránek pro propagaci mikroregionu • podpora místních živnostníků (převážně v obcích Popovice, Opatovice, Holasice) z důvodu lepšího rozvoje služeb (kadeřnictví, obchody a jiné) 	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení dopravy (následkem propagace a případném příjezdu návštěvníku do tohoto regionu) • znečištění (malá kapacita ČOV, sběr komunálního odpadu) • přisun nových obyvatel (zastavění zemědělské půdy, narušování zdejších ekosystémů)

Zdroj: vlastní zpracování

Za nejsilnější stránku mikroregionu Rajhradsko můžeme určitě považovat jeho umístění. Tím, že je vzdálený přibližně 15 km od města Brna, dává velkou výhodu pro místní obyvatele. Ti mohou bezproblémově dojíždět jak autem, tak hromadnou dopravou do centra Brna za prací a nezabere jim cesta spoustu času. Obyvatelé zde mají částečně venkovské prostředí a mohou tak využívat dostatek přírodních a kulturních atraktivit a místa pro relaxaci. Velký přínos pro tento mikroregion mají určité kulturní památky, které sem částečně lákají turisty. Za nejvýznamnější můžeme považovat Benediktinský klášter s památkem písemnictví na Moravě, které každoročně přiláká spousty návštěvníků. Další silnou stránkou je velmi vysoká snaha o udržení typických tradic jako jsou hody, jarmarky, trhy a další, které jsou zde podporovány vedením jednotlivých obcí. Největší slabinou je nedostatečná propagace tohoto regionu. Velmi špatná propagace má za důsledek málo návštěvníků tohoto mikroregionu. Na tomto problému by bylo vhodné do budoucna určitě zapracovat a využít všechny možné prostředky jako jsou sociální sítě, webové stránky, propagace v médiích a tím pádem sem přilákat potenciální návštěvníky. Doprava je zde ve velmi špatném stavu, převážně hlavní dopravní uzel přes Rajhrad směr Židlochovice. Tím, že je Rajhrad spádovou oblastí pro ostatní obce tohoto mikroregionu, je zde doprava opravdu na špatné úrovni. V tomto případě by do budoucna určitě prospělo vybudování dopravního obchvatu kolem Rajhradu a odklon části dopravy. Potenciální návštěvníky by bylo vhodné přilákat po cyklostezce a nezatěžovat, tak místní dopravní uzly. Prospělo by také zlepšení infrastruktury cyklostezek. Do Rajhradic vede nová cyklostezka přímo z centra Brna. V Rajhradicích však stezka (asfaltová cesta) končí a dále je pouze značení stezky po hlavních pozemních komunikacích, či nezpevněných cestách. Tato varianta je například pro návštěvníky na inline bruslích nebo koloběžkách zcela nepřijatelná. Bylo by zde velmi vhodné napojení se na tuto stezku a rozšíření její trasy v rámci mikroregionu a případné propojení jednotlivých obcí. Tím budou mít návštěvníci a obyvatelé mikroregionu kompletní dostupnost do všech obcí na jakémkoliv dopravním prostředku. Zároveň by to prospělo k případnému snížení dopravy. V rámci mikroregionu je velmi špatná ubytovací kapacita. Návštěvníci tohoto mikroregionu mají velmi omezené možnosti, kde se ubytovat. Je potřeba vybudovat aspoň malé ubytovací kapacity jako jsou penziony, které by pokryly případný příliv návštěvníků. Přísun obyvatel je zapříčiněn skvělou polohou mikroregionu. Tento jev je velkou hrozbou do budoucích období. Je zřejmý nárůst dopravy a z místních zdrojů je známo, že jsou velmi zatížené čističky odpadních vod pro jednotlivé obce. Tento problém bude vedení obcí také řešit.

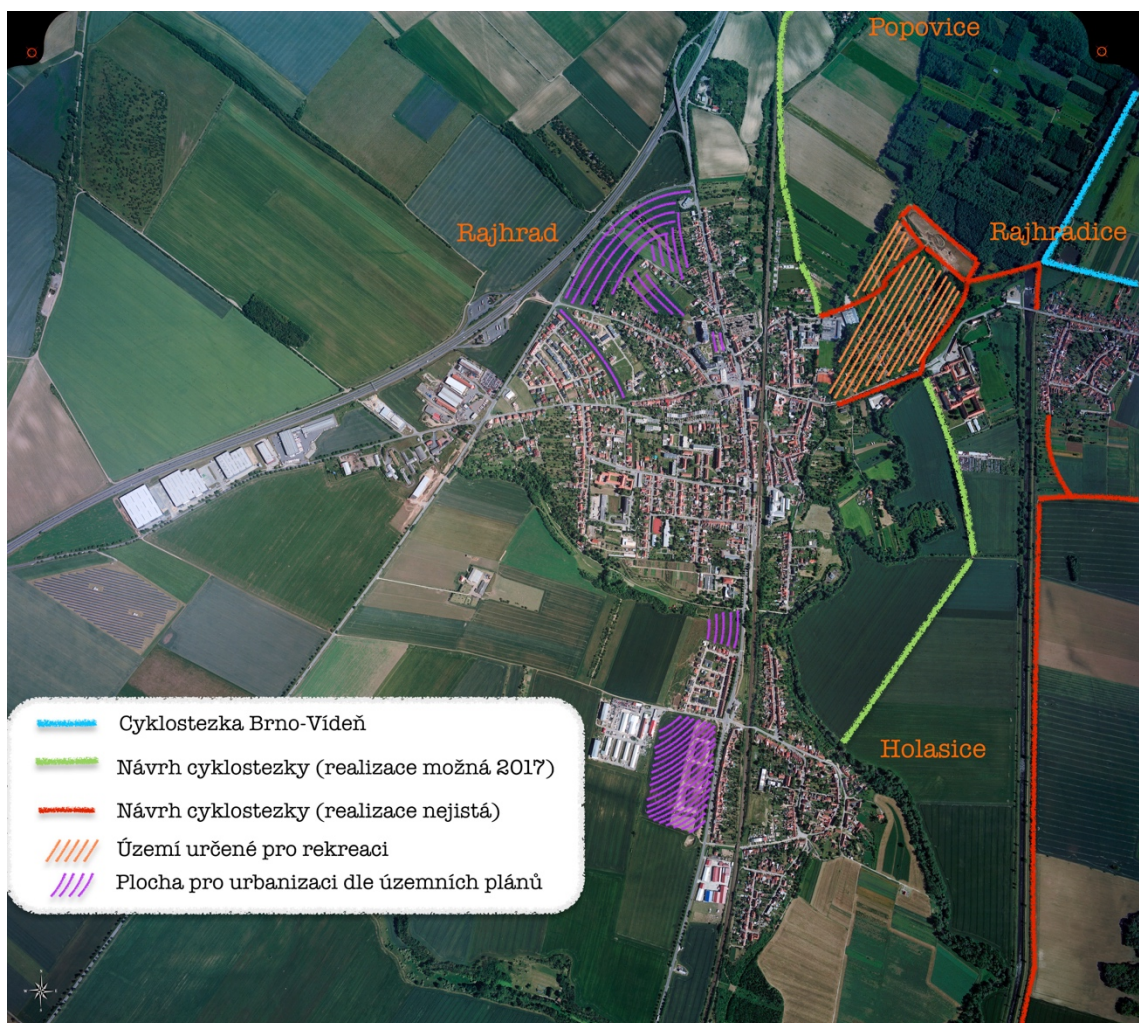
6.4 Střety rekreace a cestovního ruchu s ochranou přírody

V rámci zlepšení dosavadního stavu rekreace a cestovního ruchu v tomto mikroregionu, jde ruku v ruce střet s ochranou přírody. Pokud by byl zlepšen potenciál a mikroregion by navštívilo více turistů, mohla by to být větší zátěž pro místní přírodu a ekosystémy, které by nemusely nápor zvládnout a došlo by k jejich zániku. V rámci opatření, které jsou navrženy v následující kapitole, by mohlo dojít k určitým střetům s místní přírodou. Při výstavbě nových cyklostezek dojde k určitému poškození místní krajiny a může být částečně změněn krajinný ráz. Pokud by cyklostezka vedla kolem rybníka, vytvořil by se zde střet s rybářskými oddíly, kvůli případnému zvýšení hluku a byl po porušen klid v této oblasti. V rámci zlepšování přírodního prostředí na území mikroregionu Rajhradsko bylo vydáno rozhodnutí o zbourání nelegálních staveb, které se nacházejí na území obce Rajhrad v lokalitě určené pro rekreaci (viz. Obrázek 2: Návrh cyklostezek na území mikroregionu). Obec se snaží docílit udržení přírody v této lokalitě, která by mohla být ničena výstavbou. Při budování sportovišť by bylo potřeba získat určité území, kde by se daly hřiště a sportoviště vybudovat. Tímto by došlo k zastavování zemědělské půdy. Nicméně je potřeba si uvědomit, že by se zvýšil rekreační potenciál v těchto obcích a zlepšil by se blahobyt obyvatel. Zemědělská půda by nebyla využita k investičním projektům pro bydlení, ale k rozvoji sportovišť, parků v okolí obcí a dalších projektů.

6.5 Návrhy opatření

Hlavním návrhem opatření v rámci dostupných výsledků z dotazníkového šetření a SWOT analýzy, by mělo být navržení cyklostezek pro tento mikroregion. Z následujícího leteckého snímku, můžeme vidět návrh plánu pro vybudování nebo opravu cyklotras. Modrou barvou je na obrázku značeno napojení hlavní trasy cyklostezky Brno-Vídeň, která pokračuje do centra Rajhradic a dále přes Opatovice, Vojkovice a dále ve směru na Vídeň. Z této hlavní trasy by měly vzniknout další zpevněné komunikace, které by propojily obce tohoto mikroregionu. Červenou barvou jsou vyznačené návrhy cyklostezek, které momentálně nebudou realizované. Jde převážně o okruh kolem nově vybudovaného rybníka, které na snímku ještě není k dispozici a rozšíření sítě cest více do centra Rajhradu pro zlepšení dostupnosti. Další trasou je návrh cesty podél ramene Svatky, po kterým by se cyklisti dostali bezpečně až do Vojkovic. Zelenou barvou jsou vyznačeny trasy, které po osobním rozhovoru s panem starostou obce Rajhrad, budou v následujícím roce realizovány. V první etapě by mělo dojít

k rekonstrukci cesty z Rajhradu do Popovic. Jde převážně o zlepšení dosavadních podmínek pro obyvatele Popovic, kteří dojíždí na kole do Rajhradu za doktory a na nákupy. Tento projekt by měl být hrazený z finančních prostředků města Rajhrad a částečně Popovic. Druhá etapa by měla být vybudování trasy od areálu Benediktinského kláštera do Holasic. Zde se momentálně nachází prošlapaná cesta, která je velice nevhodná pro jízdu na kole nebo jiným dopravním prostředku. V tomto případě by mělo dojít k větším stavebním úpravám. Financování tohoto projektu by mělo být z finančních prostředků Rajhradu a Holasic. Pokud bude k dispozici nějaká možnost dotace, pokusí se ji pan starosta využít. Ze snímku lze vidět vyznačená rekreační plocha, která je i v novém územním plánu a je zde zákaz staveb. Toto území by mělo sloužit výhradně k rekreaci, chataření a chalupaření. Fialovou barvou můžeme vidět zvýrazněné území, které je určeno k výstavbě nových bytových a rodinných domů. Na území Holasic probíhá výstavba již nyní, v Rajhradě výstavba neprobíhá.

Obrázek 2: Návřh cyklostezek na území mikroregionu

Zdroj: novy.rajhrad.cz, vlastní zpracování

Cyklostezky by měly být vybaveny mobiliářem pro zlepšení spokojenosti obyvatel a návštěvníků. Podél cyklostezky by mohly být vysázeny okrasné dřeviny, po určitých vzdálenostech vybudované odpočinkové zařízení (lavičky), nepřehledná a nebezpečná místa dobře označena upozorňujícími tabulemi. Na důležitých místech by mohly být usazeny informační tabule s popisem zajímavého místa a mapou. Součástí těchto míst by měly být odpadkové koše pro komunální odpad, o které se bude muset dále někdo starat.

Dalším návrhem by mělo být zlepšení dosavadní propagace. Více se zacílit na dnes velmi dostupné a účinné sociální sítě. Díky tomuto prostředku lze dosáhnout velkých výsledků a nestojí to velké finanční prostředky. Dále navrhnout určitý symbolický předmět nebo produkt, který by měl charakterizovat mikroregion Rajhradsko. Je nutné podotknout, že je nejlépe ze všech obcí, je v tomto Rajhrad. Má výborné internetové stránky, facebookovou stránku snaží se propagovat. Zbylé obce jsou na tom velice špatně, co se týká propagace. V rámci návrhu propagace pro mikroregion Rajhradsko bych zvolil flashdisk s motivem Benediktinského kláštera. Předmět by byl velice dobrou upomínkou na tuto lokalitu a zároveň věcí, kterou člověk velice často potřebuje a používá. Návrh flashdisku by mohla vypracovat marketingová nebo designová agentura a výrobu by obstarala firma, která se zaměřuje na výrobu této elektroniky. Obyvatelé a návštěvníci by si tento upomínkový předmět mohli zakoupit v informačních centrech a na úřadech obcí za určitý poplatek.

Posledním návrhem by mělo být zlepšení dosavadních podmínek pro sport. Rajhrad disponuje poměrně nejlepším sportovním zázemím ze všech obcí. K základní škole bylo vybudováno před několika lety multifunkční hřiště s umělým povrchem, tento rok bylo zakoupeno umělé chlazení a mantinely na zimní bruslení, jsou zde k dispozici tenisové kurty a fotbalové hřiště. Pokud by pan starosta získal ještě další prostory, byl by ochoten postavit další tréninkové hřiště pro místní fotbalový oddíl RAFK. Ostatní obce jsou na tom oproti Rajhradu velice špatně, a proto jsou zde také špatné sportovní podmínky a dnešní mládež nemá motivaci ke sportu. V Rajhradcích a Opatovicích jsou fotbalová hřiště. V Holasicích a Popovicích také, ale jsou ve velmi dezolátním stavu a nikdo se o ně nestará. Tento problém by se měl v těchto obcích řešit a mělo by se více finančních prostředků směřovat tímto směrem.

6.6 Využití výsledků práce v praxi

Tato bakalářská práce může sloužit jako návrh pro zlepšení dosavadního stavu rekreace a cestovního ruchu pro mikroregion Rajhradsko. Lze ji použít při sestavování nových územních plánů pro jednotlivé obce. Využít jednotlivé poznatky a zjištěná data k tvorbě nových projektů v obcích mikroregionu. Pan starosta obce Rajhrad projevil zájem využít tuto bakalářskou práci k rozvoji projektů, které by měly zlepšit zjištěné problémy a nedostatky na tomto území.

7 DISKUZE

K vyhodnocení potenciálu rekreace a cestovního ruchu sloužila metodika dle Bíny (2002), která se dala aplikovat na toto území mikroregionu, protože s ní lze vyhodnocovat i menší územní celky. Dle Bíny (2002) byl potenciál v tomto mikroregionu vyhodnocen jako základní, avšak dle mého hodnocení vyšel potenciál ve třech obcích z pěti jako vysoký. Tento fakt může být představován časovou prodlevou mezi jednotlivými hodnoceními a také subjektivním pocitem autorů.

Dalšími metodami, kterými můžeme hodnotit území, jsou dle Bíny (2010), dle Vepřeka, dle Klapky a kol. a metodou TERPLAN. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České Republice dle Bíny (2010) nemohla být v této práci použita, protože by nevyhovovalo územní členění (ORP), které je potřeba pro vyhodnocování území. Metodologické přístupy dle Klapky a kol. nebyly také vhodné, protože sama metoda je velice obtížná na vyhodnocení. Musí se použít složité funkce a rovnice, aby se zjistil daný potenciál.

V práci bylo také použito dotazníkové šetření. Tuto metodu používá mnoho autorů bakalářských a diplomových prací. Všechny základní informace o dotazníkovém šetření uvádí například webová stránka survio.com (2012) a vedajejabatava.upol.cz (2016). Dotazníkové šetření využili ve své práci například Novotná (2014), Hořínek (2016), Oškrdalová (2015), Čapková (2014), Neckářová (2016). Pro porovnání dotazníkových šetření jsem vybral konkrétně Novotnou (2014), Čapkovou (2014) a Neckářovou (2016). Všechny autorky se zabývají studiem rekreace a cestovního ruchu určité oblasti a ve svých pracích využily dotazníkové šetření. Například Novotná (2014) využívá k prezentaci výsledků tabulky. Určité otázky znázornila pomocí grafů, které okomentovala. Čapková (2014) všechna data vyjádřila pomocí grafů a výsledky řádně popsala. Konečný výsledek je tedy čitelnější a jasnější pro obvyčejného čtenáře. Neckářová (2016) výsledky pouze popisuje a nepoužívá žádnou jinou znázorňovací metodu jako jsou grafy a tabulky. Výsledky jsou dobře okomentované, avšak pro obvyčejného čtenáře lehce přehlednější a dá větší práci v nich najít informace, které člověk potřebuje. Shrnutím lze říci, že všechny metody vyjádření výsledků jsou správné, avšak je nutné dobře zvážit, jakou metodou data vyjádřit, aby byly přehledné pro jiné čtenáře.

8 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zaměřena na studium mikroregionu Rajhradsko. Byl vyhodnocen potenciál cestovního ruchu dle Bíny (2002) pro jednotlivé obce mikroregionu. Bylo sestaveno a vyhodnoceno dotazníkové šetření, které sloužilo pro návrhy zlepšení dosavadní situace rekreace a cestovního ruchu pro tento mikroregion. Dále na základě dotazníkového šetření byla sestavena SWOT analýza pro toto území.

První část této práce byla zaměřena na literární rešerši, kde byly popsány nejdůležitější pojmy spojené s touto prací. Převážně šlo o pojmy z témat rekreace a cestovního ruchu, které byly vybrány z odborné literatury. Druhá část popisovala širší územní vztahy mikroregionu Rajhradsko. Byl zde vytvořen a popsán souhrn kulturních a přírodních atraktivit, které se nacházejí v tomto mikroregionu. Třetí a poslední část se věnovala vyhodnocení utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu dle Bíny (2002) pro dané území mikroregionu. Provedlo se dotazníkové šetření, které bylo následně vyhodnoceno a na základě dostupných výsledků se provedla SWOT analýza mikroregionu a navrhla se opatření na zlepšení dosavadního stavu rekreace a cestovního ruchu pro tuto oblast.

Vyhodnocené výsledky dokazují, že obce mikroregionu nemají tak velký potenciál k rozvoji rekreace a cestovního ruchu. Lepších hodnot dosahovaly obce v přírodním potenciálu než v potenciálu kulturním. Do budoucna je určitě potřeba na kulturní složce zapracovat. V dotazníkovém šetření byla nejvíce uvítána výstavba cyklostezky, která by propojila všechny obce mikroregionu a přispěla by ke sportu a rekreaci. Je zde také otázka rozvoje sportovních aktivit a jejich zázemí, převážně vybudování nových sportovišť. Poslední důležitou stránkou je zlepšení propagace, která je nedostatečná, a tím docílit lepšího povědomí o tomto mikroregionu.

POUŽITÉ ZDROJE

ALTMAN, Karel. Kniha o Rajhradě: dějiny města od nejstarších dob. 1. vyd. Rajhrad: Město Rajhrad, 2014. ISBN 978-80-260-5803-8.

BÍNA, Jan. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České Republice* [online]. Duben 2010. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovniruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>

BÍNA, Jan. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České Republiky* [online]. Urbanismus a územní rozvoj, ročník V, číslo 1/2002. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/KRGCR/um/Hodnocen__potenci_lu_CR_v_obc_ch__R_b_na.pdf

Cestovniruch.studentske.cz. *Druhy cestovního ruchu* [online]. 2016. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://cestovniruch.studentske.cz/2009/01/druhy-cestovniho-ruchu-podle-nekolika.html>

CzechTourism. *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. 2005-2016. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

ČAPKOVÁ, Tereza. *Preference návštěvníků rekreačního areálu Kouty nad Desnou*. V Brně: Mendelova univerzita, 2014.

DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. Praha: Fortuna, 2004. ISBN 80-7168-901-7.

FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. *Marketing místního rozvoje a cestovního ruchu: distanční studijní opora*. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická, 2008. ISBN 978-80-903914-3-7.

GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.

HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-476-2.

- HOŘÍNEK, Michal. *Vnímání golfových hřišť ve vztahu k životnímu prostředí*. V Brně: Mendelova univerzita, 2016.
- KLAPKA, Pavel a kol. Metodologické přístupy k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území [online]. 2007. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://cenars.upol.cz/wp-content/uploads/2013/02/klapka-novakova-frantal.pdf>
- Managementmania.com. *SWOT analýza* [online]. 2016.[cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza.pdf>
- Mikroregion-rajhradsko.cz. *Poznáváme Rajhradsko* [online]. 2012. [cit. 2016-11-19]. Dostupné z: http://www.mikroregion-rajhradsko.cz/cz/image/pdf/poznavame_rajhradsko_brozura_nahled.pdf
- Mikroregion-rajhradsko.cz. *Sportovní a zájmové kluby* [online]. 2016.[cit. 2016-11-19]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-rajhradsko.cz/cz/view.php?cislocianku=2009010007>
- Mistopisy.cz. *Památky a turistické zajímavosti* [online]. 2016. [cit. 2016-11-18]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/pamatky_rajhrad_10178.html
- NECKÁŘOVÁ, Zoja. *Cestovní ruch v mikroregionu Hustopečsko*. V Brně: Mendelova univerzita, 2016.
- NOVOTNÁ, Nikola. *Studie rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Bílé Karpaty*. V Brně: Mendelova univerzita, 2014.
- Novy-Rajhrad.cz. *Benediktinský klášter* [online]. [cit. 2016-11-18]. Dostupné z: <http://novy.rajhrad.cz/pametihodnosti/benediktinsky-klaster/>
- OŠKRDALOVÁ, Tereza. *Cestovní ruch mikroregionu Kahan*. V Brně: Mendelova univerzita, 2015.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3643-3.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-028-6.

SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie I.* V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. ISBN 978-80-7375-200-2.

SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie II.* V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009. ISBN 978-80-7375-357-3.

Stavebnikomunita.cz. *Mikroregion* [online]. 2012. [cit. 2016-11-18]. Dostupné z: <http://stavebnikomunita.cz/page/stavebni-slovník-m>

Survio.com. *Jak správně připravit dotazníkové šetření* [online]. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.survio.com/cs/blog/novinky/jak-pripravit-dotaznikove-setreni>

Turistika.cz. *Opatovické smírčí kameny* [online]. 2016. [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/opatovicke-smirci-kameny>

Utok.cz. *Rekreační potenciál* [online]. 2016. [cit. 2016-11-29]. Dostupné z: <http://www.utok.cz/node/147>

Vedajezabava.upol.cz. *Jak udělat dotazník* [online]. [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: http://www.vedajezabava.upol.cz/docs/jak_udelat_dotaznik.pdf

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa mikroregionu Rajhradsko.....	20
Obrázek 2: Návrh cyklostezek na území mikroregionu.....	49
Obrázek 3: Kaple sv. Scholastiky.....	60
Obrázek 4: Kaple sv. Václava v Holasicích.....	60
Obrázek 5: Farní kostel Povýšení sv. Kříže.....	61
Obrázek 6: Rameno řeky Svratky.....	62
Obrázek 7: Pokračující rameno řeky Svratky.....	62
Obrázek 8: Rajhradický rybník.....	63
Obrázek 9: Mobilář nedaleko rajhradského rybníka.....	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Členění limitů rekreace.....	11
Tabulka 2: Přírodní rekreační potenciál podle třít TERPLAN.....	18
Tabulka 3: Přehled NUTS.....	19
Tabulka 4: Kladné stupně lokalizačních podmínek složek cestovního ruchu.....	29
Tabulka 5: Rozložení hodnot potenciálu cestovního ruchu.....	30
Tabulka 6: Bodové hodnocení složek přírodního subsystému.....	32
Tabulka 7: Bodové hodnocení složek kulturního subsystému.....	33
Tabulka 8: Celkové bodové hodnocení potenciálu v jednotlivých obcích.....	34
Tabulka 9: Otázka č. 1, 2, 3 dotazníkového šetření.....	35
Tabulka 10: Otázky č. 17, 18, 19, 20 dotazníkového šetření.....	36
Tabulka 11: SWOT analýza.....	46

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Otázka č. 4 – Hodnocení stavu možností pro volný čas	37
Graf 2: Otázka č. 5 – Dostatek kulturních akcí	38
Graf 3: Otázka č. 6 – Druhy kulturních akcí	39
Graf 4: Otázka č. 7 – Vybudování koupaliště	40
Graf 5: Otázka č. 8 – Druh koupaliště	40
Graf 6: Otázka č. 9 – Vybavení koupaliště	41
Graf 7: Otázka č. 10 – Vybudování cyklostezky	42
Graf 8: Otázka č. 11– Druh cyklostezky	42
Graf 9: Otázka č. 12 – Délka cyklostezky	43
Graf 10: Otázka č. 13 – Vybavení cyklostezky	44
Graf 11: Otázka č. 14 – Dojíždění na cyklostezku	45

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Kulturní a historické atraktivity

Příloha 2: Přírodní atraktivity

Příloha 3: Dotazník: Rekreační potenciál mikroregionu Rajhradsko

Příloha 4: Rámcový popis situací pro zařazování území do kladných stupňů lokalizačních podmínek jednotlivých aktivit cestovního ruchu

PŘÍLOHY

Příloha 1: Kulturní a historické atraktivity

Obrázek 3: Kaple sv. Scholastiky

Kaple sv. Scholastiky, která se nachází v Rajhradcích naproti základní škole.

Obrázek 4: Kaple sv. Václava v Holasicích

Kaple sv. Václava v Holasicích, kde se jednou ročně koná bohoslužba.

Obrázek 5: Farní kostel Povýšení sv. Kříže

Farní kostel Povýšení sv. Kříže, který se nachází v Rajhradě. Součástí kostela je také hřbitov. Pár metrů od kostela se také nachází základní škola.

Příloha 2: Přírodní atraktivity

Obrázek 6: Rameno řeky Svatky

Rameno řeky Svatky, podél které vede cyklostezka Brno-Vídeň. Tato cesta by mohla být lépe upravena pro cyklisty a in-line bruslaře a byl by to důležitý spoj, který by mohl případně propojit okolní obce.

Obrázek 7: Pokračující rameno řeky Svatky

Na obrázku je pokračující rameno řeky Svatky. Na vrcholku protipovodňové hráze, by mohla být vybudována cesta, která by bezpečně vedla až do Vojkovic a pak dále na Vídeň. Zvýšila by se bezpečnost pro cyklisty, kteří z toho místa musí jet po hlavních pozemních komunikacích. V pozadí lze vidět Benediktinský klášter v Rajhradě.

Obrázek 8: Rajhradický rybník

Nový rajhradický rybník, který byl vybudovaný před několika lety. Nachází se blízko rajhradské bažantnice. Do budoucna by okolí rybníku chtělo vybavit větším počtem mobiliáře a případně zpevnit komunikace. V návrhu opatření byla uvedena případná výstavba cyklostezky kolem tohoto rybníka.

Obrázek 9: Mobiliář nedaleko rajhradského rybníka

Mobiliář, který se nachází v okolí rajhradského rybníka. Do budoucna by měl být takový mobiliář na více místech, převážně v okolí nově vznikajících cyklostezek.

Příloha 3: Dotazník: Rekreační potenciál mikroregionu Rajhradsko

Dobrý den,

rád bych Vás požádal o vyplnění tohoto dotazníku. Tento dotazník je určen pro obyvatele a návštěvníky mikroregionu Rajhradsko. Dotazník bude součástí bakalářské práce, zaměřené na studium rekreačního potenciálu v tomto mikroregionu. Mnohokrát děkuji za Váš čas.

Student Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Michal Konečný

1. Ve které obci tohoto mikroregionu bydlíte?

- Rajhrad
- Rajhradice
- Holasice
- Opatovice
- Popovice
- Nejsem obyvatelem tohoto mikroregion (*Napište město, kde bydlíte*)

2. V případě, že nejste obyvatelem tohoto mikroregionu, jak často ho navštěvujete?

- Poprvé
- Zřídka
- Pravidelně

3. Za jakým účelem jste obec navštívili/navštěvujete? (*Možno více odpovědí*)

- Přírodní památky – jaké?
- Turistika, sport – jaký?
- Kulturní, architektonické, historické památky – jaké?
- Kulturní, společenské, sportovní události – jaké?
- Návštěva příbuzných či známých
- Služební/pracovní cesta
- Pouze projíždím
- Jiný důvod.....

4. Jak hodnotíte současný stav možností a infrastruktury pro trávení volného času v mikroregionu? (*1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně*)

- Sport (sportovní hřiště, sportovní oddíly)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně
- Infrastruktura (silnice, chodníky, pěší stezky, in-line stezky, cyklostezky)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně
- Přírodní atraktivita (lesy, parky, zahrady, řeky, rybníky)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně
- Kulturní akce (výstavy, hody, jarmarky, plesy, vinobraní)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně
- Historické památky (kláštery, kostely, hřbitovy, muzea)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně
- Služby (restaurační a ubytovací zařízení, obchody, kadeřnictví, kosmetika)
1-výborně, 2-chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně

5. Myslíte si, že je v obci a okolí dostatek kulturních a společenských akcí?

- Ano
- Ne
- Nevím

6. Které z následujících kulturních a společenských akcí byste v obci nejvíce uvítal/a? (Možno více odpovědí)

- Letní kino
- Hody/folklorní akce
- Farmářské trhy
- Drobná divadelní představení pro děti i dospělé ve venkovním prostředí
- Koncerty, zábavy ve venkovním prostředí
- Sportovní dny/utkání – jaké?.....
- Odborné přednášky – jaké?.....
- Výstavy – jaké?.....
- Vše je dostatečné
- Žádné
- Jiné.....

7. Souhlasili byste s vybudováním/úpravou koupaliště v tomto mikroregionu?

- Ano
- Ne, (Proč?)
- Nevím

8. Jaké koupaliště byste preferoval?

- Přírodnímu (řeka, vodní dílo)
- Umělému (bazény, aquapark)

9. Co byste na koupališti uvítal/a? (Možno více odpovědí)

- Plavecký bazén
- Dětský bazén/brouzdaliště
- Skluzavky/tobogány
- Kamenité/písečné pláže
- Mobiliiář (lavičky, odpadkové koše, informační a bezpečnostní tabule)
- Občerstvení, sociální zařízení
- Úschovnu zavazadel
- Půjčovnu příslušenství do vody (míče, hračky, lehátka, křesla, brýle apod.)
- Dětské hřiště s vybavením (mobiliiář, dětské prolézačky, trampolína apod.)
- Sportovní hřiště (volejbal/tenis/badminton apod.)
- Minigolf
- Žádné
- Jiné.....

10. Souhlasili byste s vybudováním cyklostezky/in-line dráhy/pěší stezky, která by propojila okolní obce?

- Ano
- Ne
- Nevím

11. Cyklostezka/in-line dráha/pěší stezka by měla být:

- Pouze jako okruh v obci
- Delší okruh součásti cyklostezky, propojující okolní obce
- Nevím
- Nesouhlasím s vybudováním
- Jiné.....

12. Jakou délku cyklostezky/in-line dráhy/pěší stezky, která by propojovala okolní obce, byste preferovali?

- 0-5 km
- 5-10 km
- 10-15 km
- 15-20 km
- 20-25 km
- 25-30 km
- 30 km a více
- Nevím
- Nesouhlasím s vybudováním stezky

13. Co byste na cyklostezce/in-line dráze/pěší stezce uvítal/a: (Možno více odpovědí)

- Lavičky k odpočinku
- Odpadkové koše
- Osvětlení stezky
- Informační tabule s mapou a vyznačenou trasou
- Naučné tabule (např. o okolní vegetaci, kulturních, historických památkách v lokalitě)
- Bezpečnostní tabule (upozorňující na problémová místa v lokalitě)
- Stanoviště s občerstvením a sociálním zázemím (zahrádky, pohostinství, stánky)
- Stanoviště s možností vypůjčení kol/bruslí, jejich servisu
- Stanoviště s přírodní, kulturní, historickou, architektonickou zajímavostí
- Sportovní, dětské hřiště
- Možnost koupání
- Stromořadí
- Žádné
- Jiné.....

14. Byli byste ochotni na cyklostezku/in-line dráhu/pěší stezku dojíždět mimo své bydliště?

- Ano, (navrhněte obec či vzdálenost)
- Ne, (z jakého důvodu?)
- Nevím

15. Jaký propagační materiál, regionální produkt či upomínkový předmět byste navrhovali pro prezentaci mikroregionu?

.....
.....
.....

16. Jaké jsou Vaše další návrhy pro zvýšení rekreačního potenciálu mikroregionu?

.....
.....

17. Pohlaví

- Žena
- Muž

18. Věk

- 0–17 let
- 18–26 let
- 27–40 let
- 41–65 let
- 66 let a více

19. Nejvyšší dokončené vzdělání

- Základní vzdělání
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

20. Sociální status

- Student
- OSVČ
- Zaměstnaný
- Nezaměstnaný
- V důchodu
- Na mateřské dovolené

Příloha 4: Rámcový popis situací pro zařazování území do kladných stupňů lokalizačních podmínek jednotlivých aktivit cestovního ruchu

Přírodní pozoruhodnosti

Do 1. stupně jsou zařazeny oblasti, ve kterých se vyskytují jednotlivé atraktivní přírodní výtvořy. Ve 2. stupni jsou přírodní výtvořy větší a významnější a objevují se v turistických mapách. 3. stupeň jsou celostátně a mezinárodně proslulé přírodní výtvořy nacházející se na území obce a jsou často jediným důvodem návštěvy.

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

Krajinu s mírně členitou pahorkatinou až vrchovinnou krajinou protékanou vodotečemi, se střídáním lesů se zemědělskými plochami zařazujeme do stupně 1. K dispozici musí být také mimo silniční trasy využitelné pro pěší turistiku. Do 2. stupně spadá krajina, která vykazuje větší reliéfovou členitost nebo vyšší nadmořskou výšku, kde je větší podíl lesů a objevují se zde louka a pastviny. Stupeň 3 označuje podhorskou a horskou krajinu se souvislejšími lesy a extenzivnějším zemědělstvím s četnými turistickými stezkami, kde je možnost vyhlídek s případným drobným osídlením a rozhlednami.

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Stupněm 1 je označována krajina, která je rovinatá až pahorkatinná v zemědělských územích a v oblastech bez výraznějšího ekologického poškození, s malým podílem lesů a kompaktními sídly, s vhodnými vedlejšími silnicemi a polními cestami. Do stupně 2 spadá krajina rovinatá až pahorkatinná v oblastech, kde je více lesů a vodotečí, popřípadě i vodních ploch. Ve 3. stupni jsou krajiny s větším podílem lesů, nízkou hustotou osídlení a vysokou krajinou estetikou, často i náhorní plošiny hor.

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

Do stupně 1 spadá terén částečně vhodný pro provozování sjezdových zimních sportů s nadmořskou výškou nad 500 m. Mohou zde být zahrnuty i oblasti s nižší nadmořskou výškou, ale dobrými klimatickými podmínkami, dostatečnou sněhovou pokrývkou a vhodným sklonem svahů. Stupeň 2 označuje poměrně vhodný terén pro provozování zimních sportů s nadmořskou výškou nad 800 m a vhodnými klimatickými podmínkami a náročností svahů pro náročnější lyžaře a snowboardisty. Stupeň 3 zahrnuje terén pro náročnější lyžaře, který je výrazně členitý s nadmořskou výškou vyšší než 1000 m a patří do vhodných klimatických podmínek s dlouhou dobou trvání sněhové pokrývky.

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Ve stupni 1 je terén částečně vhodný pro provozování lyžařské turistiky s nadmořskou výškou kolem 500 m. Mohou sem zasahovat oblasti s nižší nadmořskou výškou v případě dobrých klimatických podmínek a dostatečné sněhové pokrývky. Stupeň 2 zahrnuje krajinu s vhodným terénem k provozování lyžařské turistiky, s přírodně atraktivním prostředím a vhodnými klimatickými podmínkami s dostatečnou sněhovou pokrývkou. Území s vysokou přírodní hodnotou a atraktivitou spadá do stupně 3. Nachází se většinou v chladné klimatické oblasti s vhodnými teplotními a srážkovými poměry a s dostatečnou dobou trvání sněhové pokrývky.

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

Do stupně 1 spadají obce, kde jsou přírodní vodní plochy nadmístního významu. Převážně se jedná o menší plochy, nebo o větší plochy, kde je k rekreaci využita pouze malá část. Ve 2. stupni jsou obce, které disponují zejména většími vodními plochami rybníků a přehradních nádrží střední velikosti, které jsou regionálního a nadregionálního významu. Stupeň 3 zahrnuje obce a lokality, kde jsou velké vodní plochy jako jsou velké přehradní nádrže, které slouží rekreaci a jejich význam je celorepublikový, mnohdy i mezinárodní.

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory

Stupeň 1 označuje krajinu, která je rovinatá až pahorkatinná se zvýšeným podílem lesů a nejvýše průměrnou hustotou obyvatelstva a osídlení. Stupeň 2 zahrnuje oblasti v nadmořských výškách 500–800 m, reliéfem odpovídajícím vrchovinám, s celostátně výrazně nadprůměrným podílem lesů, s drobným osídlením a malou hustotou zalidnění. Do 3. stupně spadají krajiny, typických horských oblastí se souvislými lesy a nejlepšími možnostmi rekreačního využití s nadmořskou výškou nad 900 m.

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Do 1. stupně zařazujeme obce, které se nachází v rovinaté, či mírně zvlněné zemědělské krajině, která je průměrně nebo podprůměrně osídlená s menším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest. Obce stupně 2 jsou typické venkovskými sídly v členitější krajině s vyšším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest. Stupně 3 označujeme venkovská sídla v členité podhorské a horské krajině s vysokým podílem lesů a travních porostů s dostatečnými možnostmi pro turistiku.

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Obce stupně 1 jsou situovány při vodních tocích, které jsou vhodné pro turistiku, ale jsou méně využívané. Stupeň 2 označuje obce, které jsou situovány při části řek vhodné pro vodní turistiku a jsou využívány. Stupeň 3 je typický pro území při březích vodácky nejpopulárnějších řek v ČR.

Vhodnost krajiny pro horolezectví

Krajina, kde je dostupnost skal umožňujících výstupy nebo alespoň výcvik.

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Terén vhodný pro starty rogalových křídel a pro paragliding. Převážně poměrně prudké a málo zalesněné osamělé vrchy či jiné prudké svahy.

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Lokality s možností sezónního pozorování ptáků při páření či hnízdění, zajímavé z hlediska vzácnosti druhu či většího množství. Jde převážně o břehové prostory velkých rybníků a vodních toků, výjimečně jiné lokality jako stepní lesy, horské a jiné oblasti.

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Výskyt mysliveckých revírů vydávajících turistická lovecká povolení.

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Výskyt rybářských revírů se zájmem o turistické rybářské lístky.

Kulturně historické památky a soubory

Stupeň 1 označuje obce, ve kterých byly vyhlášeny vesnické památkové zóny a kulturní památkové objekty jsou označeny 3. třídou významnosti. V obcích 2. stupně se nacházejí městské památkové zóny, v nichž existují vesnické památkové rezervace nebo objekty 2. třídy významnosti. 3. stupněm jsou označovány městské památkové rezervace a obce, na jejichž území se nachází památka UNESCO, národní kulturní památka nebo památkové objekty označené 1. třídou významnosti.

Skanzeny a muzea

1. stupeň tvoří obce, ve kterých existují skanzeny a muzea s regionálním a místním významem. Do 2. stupně spadají obce, které mají na svém území skanzeny a muzea

s nadregionálním významem. 3. stupeň jsou obce se skanzeny a muzei s celostátním a mezinárodním významem.

Lázeňská funkce

Do stupně 1 jsou zařazeny všechny obce, které jsou klasifikovány jako lázeňské. Stupněm 2 jsou označovány všechny lázeňské obce, které disponují střední kapacitou specializovaných zdravotnických zařízení a se zřetelným fyziognomickým utvářením lázeňské čtvrti. Lázeňská města, která jsou významně postavena v léčebném procesu s velmi výraznou fyziognomií a zároveň vysoce atraktivními cíli kulturní společenské turistiky spadají do stupně 3.

Kongresy a konference

Stupeň 1 označuje obce, ve kterých se často konají valné hromady a konference regionálního a místního významu. V obcích stupně 2 se relativně často konají konference a kongresy nadregionálního a celostátního významu. Časté pořádání nejvýznamnějších kongresů, konferencí a symposií v obci jsou označovány stupněm 3.

Kulturní akce

V obcích, kde se pravidelně konají kulturní akce, slavnosti a další akce regionálního a místního významu jsou hodnoceny stupněm 1. Stupněm 2 jsou označovány obce s pravidelným konáním festivalů, slavností a jiných kulturních akcí s nadregionálním a celostátním významem. Stupněm 3 jsou označovány obce, ve kterých se konají nejvýznamnější festivaly, slavnosti, přehlídky a další kulturní akce s celostátním a mezinárodním významem.

Sportovní akce

Obce označeny stupně 1 pořádají pravidelně sportovní závody a akce sportovního typu regionálního a místního významu. Do 2. stupně spadají obce, v nichž sportovní akce mají větší význam a dlouholetou historickou tradici. Obce se sportovními závody a akcemi na celostátní a mezinárodní úrovni jsou ve 3. stupni.

Církevní akce

V 1. stupni jsou začleněna speciální církevní místa. Stupněm 2 jsou označována církevní místa vyššího významu a 3. stupněm nazýváme poutní místa nejvyššího významu.

Veletrhy a tematické trhy

Obce, kde se každoročně konají trhy, jarmarky a další podobné akce, zařazujeme do 1. stupně. Ve 2. stupni jsou zařazeny obce s trhy a dalšími akcemi více zaměřenými na výstavnictví. 3. stupeň označuje obce s nejvýznamnějšími veletrhy a výstavami, které jsou významné i v mezinárodním kontextu.

Místní produkty

Obce s místně známou výrobou a prodejem řemeslných a tradičních potravinářských produktů spadají do stupně 1. Ve 2. stupni jsou zahrnuty obce, kde se vyrábí produkty, které jsou známé ve větším okolí a jejich prodej vytváří turistickou atraktivitu v regionálním měřítku. Stupeň 3 označuje obce s celostátně nejznámějšími a turisticky atraktivními produkty a příslušnou infrastrukturou.

Příhraniční specifika

Příhraniční specifika se týkají pouze hraniční oblasti se zeměmi Rakousko a Německo. Do 1. stupně spadají všechny obce v pásmu do cca 10–15 km od státní hranice. Stupeň 2 označuje obce umístěny na silnicích I. a II. třídy vedoucích k hraničním přechodu vzdálených cca 7-15 km. Ve stupni 3 jsou obce přímo na hraničních přechodech nebo města v jejich těsné blízkosti.